




Europejski Rok Wolontariatu 2011

KRAJOWY PLAN DZIAŁANIA
DLA
EUROPEJSKIEGO ROKU WOLONTARIATU
2011
W POLSCE

20 sierpnia 2010 r.

 www.pozYTEK.gov.pl



Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej

1. Spis treści

1. Kontekst krajowy: wyzwania i możliwości	3
1.1. Krajowe wyzwania oraz krajowa strategia na rzecz wolontariatu.....	5
1.2. Istniejąca struktura administracyjna	8
2. Konsultacje z interesariuszami i zaangażowanie istotnych podmiotów w ramach społeczeństwa obywatelskiego	8
2.1. Konsultowani interesariusze.....	8
2.2. Proces konsultacji, jego wyniki i przewidywana kontynuacja działań.....	9
3. Krajowe Priorytety dla Roku	10
4. Najlepsze praktyki	29
4.1. Proces identyfikacji najlepszych praktyk	29
4.2. Ocena najlepszych praktyk.....	30
5. Strategia komunikacji	30
5.1. Działania w ramach Europejskiego Roku Wolontariatu 2011.....	30
5.2. Orientacyjny harmonogram działań	35
5.3. Oczekiwany wpływ i rezultaty	36
6. Po 2011	36
6.1. Oczekiwane rezultaty i wpływ długoterminowy (na ile to możliwe, rezultaty powinny być mierzalne).....	36
7. Monitoring i sprawozdawczość	39
7.1. Monitoring.....	39
7.2. Mechanizmy ewaluacji.....	39

WPROWADZENIE

Zgodnie z decyzją Rady Unii Europejskiej z dnia 27 listopada 2009 r. (2010/37/WE) rok 2011 ustanowiono Europejskim Rokiem Wolontariatu Propagującym Aktywność Obywatelską (zwanym dalej ERW 2011). Rzeczpospolita Polska pozytywnie oceniła inicjatywę, co znalazło odzwierciedlenie w Stanowisku Rządu w sprawie Europejskiego Roku Wolontariatu (2011 r.). Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (zwane dalej MPiPS), ustanowione jako Krajowy Organ Koordynujący obchody ERW 2011 w Polsce (zwany dalej KOK), przystąpiło do opracowania niniejszego dokumentu, stanowiącego *Krajowy Plan Działania dla Europejskiego Roku Wolontariatu 2011 w Polsce*.

ERW 2011 ma przyczynić się do zwiększenia znaczenia wolontariatu dla umacniania spójności społecznej. Obchody zbiegną się z 6 miesięcznym okresem sprawowania przez Rzeczpospolitą Polską Przewodnictwa w Radzie Unii Europejskiej. To dla Polski unikalna szansa na promocję tej formy aktywności obywatelskiej w krajach członkowskich, ale również możliwość aktywizowania społeczeństwa w celu lepszego poznania sąsiadów, wymiany doświadczeń, wspomagania kształcenia międzykulturowego, czy stwarzanie dobrego klimatu dla poznania innych narodów i tym samym wzmacnianie zasady europejskiej solidarności.

Działania w ramach ERW 2011 finansowane będą w 80% ze środków Komisji Europejskiej przyznanych w formie grantu oraz w 20% ze środków krajowych. Realizacja działań związanych z ERW 2011 w Polsce wywołuje skutki finansowe dla budżetu państwa, a środki na ten cel zostały przewidziane w projekcie ustawy budżetowej na rok 2011 części 44 – Zabezpieczenie Społeczne w kwocie 1.119 tys. zł.

1. Kontekst krajowy: wyzwania i możliwości

Dostępne badania wskazują, że poziom zaangażowania Polaków w wolontariat jest znacznie niższy, niż średnia w Unii Europejskiej wynosząca 23 %¹. Warto tutaj jednak zwrócić uwagę na fakt, iż brak wspólnych wskaźników, wspólnej metodologii oraz wymiany informacji sprawia, że badania prowadzone przez kraje europejskie są nieporównywalne pomiędzy poszczególnymi państwami.

Tylko 12,9%, a więc ok. 3,8 mln Polaków, zadeklarowało w listopadzie 2009 roku, że w ciągu ostatnich 12 miesięcy poświęciło czas na pracę w organizacji społecznej lub grupie nieformalnej². Jest to wynik zbliżony do odnotowanego rok oraz dwa lata temu. Jednakże jeszcze w latach 2005 – 2006 w wolontariat angażowało się ponad 20% Polaków. Niski poziom aktywności wolontariackiej w Polsce jest najbardziej widocznym przejawem konkretnych przeszkód, które ograniczają rozwój wolontariatu. ERW 2011 jest szansą, aby zmierzyć się z tymi problemami.

Rozwiązania systemowe, będące dobrym przykładem legislacji w zakresie wolontariatu w Polsce, zawarte zostały w ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (Dz.U. Nr 96, poz. 873, z późn. zm.). Celem ustawy jest

¹ Report on Volunteering in the European Union, Study conducted by GHK for the European Commission Submitted February 2010.

² Badanie autorstwa Stowarzyszenia Klon/Jawor prowadzone we współpracy z Millward Brown SMG KRC w 2009 r., <http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosci/499773.html>

zapewnienie równowagi pomiędzy zabezpieczeniem podstawowych uprawnień wolontariuszy, a elastycznością stosunku prawnego.

W myśl definicji ustawowej - wolontariusz to osoba fizyczna, która ochotniczo i bez wynagrodzenia wykonuje świadczenia na zasadach określonych w ustawie (art. 2. pkt 3), przy czym wolontariuszem może być także członek stowarzyszenia art. 42 ust. 3

Co istotne, regulacje dotyczące wolontariatu są (z kilkoma wyjątkami) całkowicie niezależne od regulacji prawa pracy. Wyrazem tej odrębności jest m.in. postanowienie, że do porozumień zawieranych między korzystającym a wolontariuszem w zakresie nieuregulowanym UODPPiW stosuje się przepisy Kodeksu cywilnego (art. 44 ust. 5). Stanowi to ważną wskazówkę interpretacyjną, podporządkowującą te stosunki (w zakresie nieuregulowanym ustawowo) cywilnoprawnej zasadzie swobody umów, nie zaś rozbudowanej i służącej innym celom regulacji z zakresu prawa pracy. Ponadto, wykonywanie przez wolontariuszy świadczeń nie stanowi przeszkody do nabycia oraz posiadania statusu bezrobotnego (art. 2 ust 2 pkt 1 ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy).

Dla wzmocnienia pewności prawa obu stron, zakres sposobów i czas wykonywania świadczeń wolontariuszy powinny być określone w porozumieniu z korzystającym, które musi zawierać postanowienie o możliwości jego rozwiązania. Jeżeli świadczenie wolontariusza wykonywane jest przez okres dłuższy niż 30 dni, porozumienie powinno być sporządzone na piśmie, jeżeli przez okres krótszy, korzystający na żądanie wolontariusza jest obowiązany potwierdzić jego treść na piśmie

Do **niezbywalnych** uprawnień wolontariusza należą:

- prawo do informacji o ryzyku dla zdrowia i bezpieczeństwa związanym z wykonywanymi świadczeniami oraz o zasadach ochrony przed zagrożeniami oraz o przysługujących mu prawach i ciążących obowiązkach
- bezpieczne i higieniczne warunki wykonywania przez niego świadczeń, w tym - w zależności od rodzaju świadczeń i zagrożeń związanych z ich wykonywaniem - odpowiednie środki ochrony indywidualnej; na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach,
- ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków (w przypadku wykonywania świadczeń przez okres nie dłuższy niż 30 dni zapewniane przez korzystającego, w przypadku wolontariatu świadczonego dłużej – przysługujące na podstawie ustawy z dnia 30 października 2002 r. o zaopatrzeniu z tytułu wypadków lub chorób zawodowych powstałych w szczególnych okolicznościach)
- w przypadku delegowania wolontariusza do wykonywania świadczeń na terytorium innego państwa, na obszarze którego trwa konflikt zbrojny, wystąpiła klęska żywiołowa lub katastrofa naturalna - ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie kosztów leczenia podczas pobytu za granicą, jeżeli kosztów tych nie pokrywa się z innego tytułu, w szczególności na podstawie przepisów o koordynacji, w rozumieniu ustawy z dnia 27 sierpnia 2004 r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych.

Ponadto, **o ile wolontariusz nie zwolni korzystającego** całości lub w części z tego obowiązku, ma prawo do pokrycia, na dotyczących pracowników zasadach określonych w odrębnych przepisach, koszty podróży służbowych i diet.

4

Korzystający może też pokrywać: inne niezbędne koszty ponoszone przez wolontariusza, związane z wykonywaniem świadczeń na rzecz korzystającego a także koszty szkoleń, ubezpieczenie od odpowiedzialności cywilnej, w zakresie wykonywanych świadczeń a także ubezpieczenie od następstw nieszczęśliwych wypadków oraz ubezpieczenie kosztów leczenia podczas pobytu za granicą (fakultatywne w przypadkach innych niż delegowanie na terytorium innego państwa, ogarnięte konfliktem zbrojnym, wystąpiła klęska żywiołowa lub katastrofą naturalną).

Wyrazem deregulacji stosunków pomiędzy wolontariuszem i korzystającym są w szczególności przepisy podatkowe. W myśl art. 50 UoDPPiW, wartość świadczenia wolontariusza nie stanowi darowizny na rzecz korzystającego w rozumieniu przepisów Kodeksu cywilnego oraz przepisów podatkowych. Z punktu widzenia przepisów regulujących opodatkowanie podatkiem dochodowym od osób prawnych do przychodów nie zalicza się świadczeń wolontariuszy, udzielanych na zasadach określonych w przepisach o działalności pożytku publicznego i wolontariacie (art. 12 ust. 4 pkt 16 ustawy z dnia 15 lutego 1992 r. o podatku dochodowym od osób prawnych, Dz.U. z 2000 r., Nr 54, poz. 654 z późn. zm.). Zgodnie natomiast z przepisami ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2010 r., Nr 51, poz. 307) wolne od podatku dochodowego są:

- wartość świadczeń otrzymanych przez wolontariuszy na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego (art. 21 ust. 1 pkt 113 ustawy);
- wartość otrzymanych świadczeń od wolontariuszy, udzielanych na zasadach określonych w ustawie o działalności pożytku publicznego (art. 21 ust. 1 pkt 117 ustawy).

Wsparcie państwa nie ogranicza się do nieobciążania stosunków pomiędzy wolontariuszem a korzystającym reżimem prawno podatkowym. UoDPPiW w art. 5 ust. 6 przewiduje tworzenie przez organy administracji publicznej jednostek organizacyjnych, których celem jest działalność, na rzecz organizacji pozarządowych oraz podmiotów wymienionych w art. 3 ust. 3, w zakresie sfery zadań publicznych, której elementem jest także promocja i organizacja wolontariatu (art. 4 ust. 1 pkt. 27). Ustawa z dnia 22 stycznia 2010 r. o zmianie ustawy o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. Nr 28, poz. 146) wprowadziła art. 5 ust. 6, który ma w założeniu sprzyjać tworzeniu i umacnianiu infrastruktury społeczeństwa obywatelskiego, w tym infrastruktury wolontariatu.

1.1. Krajowe wyzwania oraz krajowa strategia na rzecz wolontariatu

Wyzwania

- **Fragmentaryczna wiedza o wolontariacie w Polsce**

Dużą przeszkodą w trafnym projektowaniu wsparcia dla rozwoju wolontariatu w Polsce jest brak przekrojowych badań, które pozwoliłyby stworzyć portret współczesnego polskiego wolontariusza, a tym samym mieć podstawę do skutecznej identyfikacji kanałów dotarcia do potencjalnych wolontariuszy. Problem dotyczy także całej Europy gdyż brak wspólnych wskaźników, wspólnej metodologii oraz wymiany informacji sprawia, że badania są nieporównywalne pomiędzy krajami europejskimi.

Co więcej, funkcjonujące rozumienie wolontariatu jest wąskie, nie obejmuje wszystkich form wolontariatu i nie nadąża za dynamicznym rozwojem obszarów aktywności wolontariackiej. Z

5

drugiej strony wymiana wiedzy i doświadczeń między koordynatorami wolontariatu w poszczególnych obszarach (wolontariat sportowy, młodzieży etc.), zarówno na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym, jak i europejskim, jest ograniczona. Często organizacjom pozarządowym brakuje wiedzy odnośnie tego jak angażować wolontariuszy do pracy wolontariackiej, jak nimi mądrze zarządzać oraz jak efektywnie promować wolontariat jako taki. Równocześnie administracja centralna i lokalna posiada ograniczoną orientację w kwestiach związanych z wolontariatem, co skutkuje zarówno niskim wsparciem dla inicjatyw związanych z rozwojem wolontariatu, jak również umiarkowanym korzystaniem ze wsparcia, jakim także dla administracji publicznej może być zaangażowanie wolontariuszy. W 2008 r. z pracy wolontariuszy korzystało jedynie 12,8% urzędów (ok. 1 punkt procentowy mniej niż w roku poprzednim)³ – jeden urząd angażował przeciętnie ok. 28 wolontariuszy.

- **Niski prestiż wolontariatu w świadomości społecznej Polaków**

W społeczeństwie polskim wciąż popularny jest stereotyp pracy społecznej jako odgórnie narzuconej formy aktywności, będący pozostałością systemu politycznego funkcjonującego w Polsce przed 1989 r. Niski społeczny prestiż wolontariatu odbija się negatywnie na postrzeganiu tej formy aktywności przez kluczowych interesariuszy, którzy są potencjalnie jej głównymi beneficjentami. Widać to na przykładzie młodzieży, której wolontariat nie jawi się jako zjawisko „modne” – ludziom młodym często brakuje świadomości, że tego typu aktywność wzbogaca nie tylko ich rozwój osobisty, ale także kształtuje i rozwija kompetencje oraz umiejętności poszukiwane przez pracodawców na otwartym rynku pracy. Badania wskazują, że wśród najrzadziej wymienianych przez respondentów powodów podejmowania aktywności wolontariackiej jest chęć zdobycia doświadczenia zawodowego czy pracy (ponad 5% badanych)⁴.

Również osoby starsze rzadko zostają wolontariuszami, gdyż niewiele wiedzą o możliwościach angażowania się w wolontariat i wykorzystania zdobytych doświadczeń i umiejętności po okresie aktywności zawodowej.

Wyzwaniem jest także fakt, że informacje o możliwości zaangażowania w działalność wolontariacką, jako formy pełnego uczestnictwa w życiu społecznym oraz zwiększania szans na rynku pracy (np. poprzez e-wolontariat) są szczególnie słabo rozpowszechnione wśród grup, które posiadają potencjalnie mniejsze szanse na znalezienie zatrudnienia, m.in. niepełnosprawni czy osoby z mniejszych miejscowości.

Również wiele organizacji pozarządowych nie docenia znaczenia wolontariatu. Wielokrotnie traktują go instrumentalnie, jako „zło konieczne” wobec niewystarczających funduszy, wykorzystując wolontariuszy do zadań o niskim poziomie złożoności. Jak dowodzą wyniki badania: z pracy wolontariuszy korzystało w roku 2008 jedynie 17,9% organizacji pozarządowych (o 22 punkty procentowe mniej niż dwa lata temu)⁵. Jednak 76% organizacji pozarządowych w 2008 roku korzystało ze społecznej pracy swoich członków lub członków organów kolegialnych. W odpowiedzi na pytanie zadane w badaniu CBOS „Czy w minionym roku pracował(a) Pan(i) jako wolontariusz(ka)?” twierdząco udzieliło odpowiedzi na to pytanie

³ Monitoring współpracy Urzędów z sektorem pozarządowym za 2007 i 2008 rok – badanie realizowane przez DPP MPiPS.

⁴ Badanie autorstwa Stowarzyszenia Klon/Jawor prowadzone we współpracy z Millward Brown SMG KRC, <http://wiadomosci.ngo.pl/wiadomosci/499773.html>

⁵ Badanie stowarzyszeń, fundacji i organizacji społecznych (SOF-1) GUS za rok 2005 i 2008. <http://form.stat.gov.pl/sof>

6% badanych, natomiast przy pytaniu o pracę społeczną w organizacjach obywatelskich twierdząco odpowiedziało 28% ankietowanych⁶.

- **Słabo rozwinięta działalność wspierająca rozwój wolontariatu**

Słabość dotyczy zarówno organizacji wyspecjalizowanych we wspieraniu wolontariatu jako formy aktywności społecznej, jak również podmiotów korzystających z pracy wolontariuszy. Niewystarczający bywa poziom wiedzy i umiejętności koordynatorów i animatorów działalności wolontariackiej. Struktury aktywizacji i wspierania wolontariatu są rozproszone, skupione raczej wokół aktywności sektorowych (np. wolontariat sportowy, hospicyjny, studencki, pracowniczy, osób starszych po zakończeniu kariery zawodowej). Brakuje kompleksowego podejścia do zarządzania wolontariuszami – dotyczy to zarówno poziomu krajowego, jak również regionalnego i lokalnego.

Stosunkowo rzadko organizacje są członkami europejskich sieci, szczególnie tych wyspecjalizowanych w rzecznictwie na rzecz wolontariatu. Nie korzystają przez to z dobrych praktyk wypracowanych w innych krajach, niepotrzebnie wkładając wiele wysiłku w znalezienie istniejących już rozwiązań.

Pomimo iż Polska jako jedno z kilkunastu państw Unii Europejskiej posiada regulacje prawne dotyczące wolontariatu - zawarte w ustawie o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie z 2003 r., znowelizowanej w 2010 r., - to jednak wydaje się, że wciąż dużym wyzwaniem jest niedostateczna wiedza o regulacjach dotyczących wolontariatu.

Barierą w skutecznym wspieraniu rozwoju wolontariatu jest także słaby przepływ informacji pomiędzy różnymi podmiotami, brak jednej platformy komunikacji, pozwalającej na skuteczną wymianę doświadczeń, łączenie potencjalnych wolontariuszy z poszukującymi ich wsparcia organizacjami, czy wreszcie wymianę doświadczeń na poziomie ponadnarodowym.

Wolontariat w krajowych strategiach

W Polsce nie został do tej pory stworzony jeden dokument o charakterze strategicznym poświęcony w całości rozwojowi wolontariatu. Zapisy dotyczące wolontariatu znalazły się w Strategii Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego na lata 2009-2015 – gdzie jeden z celów strategicznych wskazanych w tym dokumencie dotyczył osiągnięcia optymalnego uczestnictwa obywateli w życiu publicznym. Jest to warunek konieczny do stworzenia trwałych podstaw dla podmiotowej aktywności obywateli i ich wspólnot w kształtowaniu rozwoju społecznego, wzrostu gospodarczego i kultury politycznej.

Obecnie trwają prace nad modernizacją dotychczasowego podejścia w zakresie prowadzenia polityki rozwoju wolontariatu w Polsce, z czym wiąże się przeformułowanie dotychczasowego systemu programowania dokumentów o charakterze strategicznym. Jest to szansa na zapewnienie kwestii rozwoju wolontariatu miejsca w nowopowstających strategiach. Tematyka wolontariatu będzie uwzględniona w projekcie Strategii Rozwoju Kapitału Społecznego 2011.

⁶ Badania CBOS styczeń/luty 2010 „Działalność społeczna Polaków” i „Aktywność Polaków w organizacjach obywatelskich”.

1.2. Istniejąca struktura administracyjna

Polskim organem koordynującym dla ERW 2011 zostało Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, jako resort odpowiedzialny za problematykę działalności pożytku publicznego i wolontariatu. W ramach MPiPS zwierzchnikiem KOK jest Pan Jarosław Duda, Sekretarz Stanu. Komórką organizacyjną kierującą pracami nad Krajowym Planem Działania dla Europejskiego Roku Wolontariatu 2011 w Polsce jest Departament Pożytku Publicznego, który odpowiada również za wdrożenie i promocję rozwiązań przyjętych w ww. ustawie, jak również za tworzenie warunków dla rozwoju organizacji pozarządowych i innych podmiotów prowadzących działalność pożytku publicznego oraz dla rozwoju wolontariatu, a także dla współpracy administracji publicznej z trzecim sektorem oraz ekonomii społecznej i spółdzielczości socjalnej.

Problematyką wolontariatu zajmują się także inne resorty w dziedzinach związanych z ich kompetencjami, m.in. Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, czy Ministerstwo Nauki i Szkolnictwa Wyższego.

Wolontariat pracowniczy⁷ stanowi ponadto przedmiot zainteresowania Zespołu ds. Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw, który działa przy Prezesie Rady Ministrów i skupia partnerów społeczno-gospodarczych oraz przedstawicieli Rządu.

Jednocześnie Główny Urząd Statystyczny planuje rozpocząć cykliczne badania wolontariatu. Pierwsze z nich zostanie zrealizowane w I kwartale 2011 r., wyniki badania zostaną udostępnione pod koniec roku. W związku z uwzględnieniem wolontariatu jako „dodatkowego elementu budującego wizerunek polskiej Prezydencji”, także Ministerstwo Spraw Zagranicznych podejmuje działania związane z rozwojem i promocją wolontariatu. Wnioski wpływające z odbywających się w II połowie 2011 roku wydarzeń związanych z obchodami ERW 2011 będą uwzględniane i prezentowane na forum 27 Państw Członkowskich UE podczas oficjalnych spotkań wynikających z kalendarza polskiej Prezydencji. Możliwie wysoki stopień korelacji obu wydarzeń przyczyni się jednocześnie do wzmocnienia wizerunku polskiej Prezydencji na forum Unii Europejskiej.

2. Konsultacje z interesariuszami i zaangażowanie istotnych podmiotów w ramach społeczeństwa obywatelskiego

2.1. Konsultowani interesariusze

MPiPS jako KOK, zgodnie z Decyzją Rady Unii Europejskiej z dnia 27 listopada 2009 r. (2010/37/WE), oparło swoje działania na ścisłej współpracy z wszystkimi interesariuszami Roku. Stworzony został Międzysektorowy Zespół Roboczy ds. Europejskiego Roku Wolontariatu 2011, w skład którego wchodzi przedstawiciele instytucji administracji publicznej oraz organizacji pozarządowych aktywnych w obszarze wolontariatu, zarówno w wymiarze

⁷ Wolontariat pracowniczy w rozumieniu Centrum Wolontariatu- (ang: corporate volunteering) - polega na angażowaniu się pracowników firm w działalność wolontarystyczną na rzecz organizacji społecznych. Pracownicy - wolontariusze świadczą różnego rodzaju prace na rzecz potrzebujących, wykorzystując przy tym swe umiejętności i zdolności, a jednocześnie rozwijając swe talenty w innych dziedzinach. Firma wspiera pracownika w tych działaniach - w zależności od swej kultury organizacyjnej: deleguje pracownika do pracy jako wolontariusza w czasie pracy, przekazuje pomoc rzeczową, wsparcie logistyczne i finansowe.

ogólnym, jak również sektorowym (np. wolontariat studencki, hospicyjny, seniorów, pracowniczy, sportowy). Zespół wypracował krajowe priorytety Roku oraz przygotowuje *Krajowy Plan Działania*. Aktywnymi partnerami Zespołu są także Rada Działalności Pożytku Publicznego (ciało doradcze przy ministrze właściwym ds. zabezpieczenia społecznego, złożone z przedstawicieli III sektora, strony rządowej oraz samorządowej) oraz Parlamentarny Zespół ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi. Wśród podmiotów zaangażowanych w prace Międzysektorowego Zespołu Roboczego jest także Spółka PL.2012, która z ramienia strony rządowo-samorządowej koordynuje przygotowania w obszarze wolontariatu miejskiego na potrzeby obsługi turnieju finałowego UEFA EURO 2012™. Do prac został zaproszony także Zespół ds. Społecznej Odpowiedzialności Przedsiębiorstw, w którym przedstawiciele strony rządowej, związków zawodowych oraz organizacji pracodawców zajmują się m.in. problematyką wolontariatu pracowniczego. Koordynacja obchodów ERW 2011 w Polsce uwzględni plany partnerów międzynarodowych, a więc Prezydencji węgierskiej na pierwszą połowę 2011 roku, oraz ewentualne przygotowania Prezydencji duńskiej i cypryjskiej do obchodów pokrewnego tematycznie Europejskiego Roku Aktywnego Starzenia się i Solidarności Międzypokoleniowej 2012.

2.2. Proces konsultacji, jego wyniki i przewidywana kontynuacja działań

MPIPS rozpoczęło pełnienie funkcji Krajowego Organu Koordynującego dla Europejskiego Roku Wolontariatu 2011 od ustalenia grupy podmiotów, które zarówno w ramach administracji publicznej, organizacji pozarządowych, jak i sektora biznesu są najbardziej zaangażowane w rozwój wolontariatu. W ten sposób stworzony został Międzysektorowy Zespół Roboczy ds. Europejskiego Roku Wolontariatu 2011, który od początku uczestniczył w pracach nad krajowymi priorytetami i krajowym planem obchodów ERW 2011.

W ramach działań przygotowawczych do utworzenia ww. Międzysektorowego Zespołu Roboczego, w dniu 13 kwietnia 2010 r. odbyło się robocze spotkanie dla organizacji pozarządowych, które miało na celu zapoczątkowanie dyskusji nad kształtem polskiego planu działania w ramach obchodów ERW 2011. W spotkaniu uczestniczyli przedstawiciele kilkunastu organizacji najbardziej aktywnych w obszarze wolontariatu, jak również przedstawiciel pozarządowej części Rady Działalności Pożytku Publicznego oraz przedstawiciele Spółek Euro2012 oraz PL.2012. Organizacje przekazały pomysły oraz postulaty dotyczące kształtu działań w ramach polskich przygotowań do obchodów Roku.

Kolejnym etapem działań przygotowawczych było robocze spotkanie z ekspertami z resortów aktywnych w obszarze wolontariatu, które odbyło się w dniu 23 kwietnia 2010 r. Zaangażowane resorty to Ministerstwo Spraw Zagranicznych, Ministerstwo Edukacji Narodowej, Ministerstwo Sportu i Turystyki, Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Ministerstwo Rozwoju Regionalnego, Ministerstwo Gospodarki. Celem spotkania była wymiana doświadczeń w działalności na rzecz wolontariatu, jak również zapoznanie strony rządowej z postulatami organizacji pozarządowych. Oba ww. spotkania przyczyniły się do wyłonienia wstępnego składu Międzysektorowego Zespołu Roboczego ds. Europejskiego Roku Wolontariatu 2011, którego pierwsze spotkanie odbyło się 18 czerwca 2010 r. Zespół spotyka się średnio raz w miesiącu lub w zależności od potrzeb, zaś w sposób ciągły prowadzone są konsultacje w trybie on-line bieżących dokumentów i pomysłów.

Poza spotkaniami konsultacyjnymi dotyczącymi poszczególnych etapów prac nad *Krajowym Planem Działania dla Europejskiego Roku Wolontariatu 2011* w Polsce, członkowie Zespołu

9

drogą elektroniczną powiadamiani są o wszelkich istotnych wydarzeniach w ramach ww. przygotowań. Ich opinie i sugestie mają kluczowe znaczenie dla kształtu polskich obchodów ERW 2011, które z założenia mają być tak międzysektorowe i interaktywne, jak ww. Międzysektorowy Zespół Roboczy.

Równoległe do prac w ramach Zespołu, KOK prowadzi szerokie działania konsultacyjne dotyczące działań w poszczególnych obszarach priorytetowych (opisane poniżej). Ważnym partnerem MPiPS są bez wątpienia pełnomocnicy ds. współpracy z organizacjami pozarządowymi, którzy funkcjonują w urzędach marszałkowskich, wojewódzkich, czy w urzędach miast. Urzędnicy ci, jako pośrednicy między administracją publiczną a trzecim sektorem w regionach, zostali zaproszeni do współpracy przy przygotowaniach do ERW 2011 podczas ich ogólnopolskiego zjazdu, który miał miejsce w dniu 30 czerwca 2010 r. Ostateczny kształt *Krajowego Planu Działania dla Europejskiego Roku Wolontariatu 2011* w Polsce został poddany konsultacjom międzyresortowym oraz społecznym.

Należy w tym miejscu wspomnieć także o stałej, roboczej współpracy z tzw. mediami trzeciego sektora⁸, czyli najbardziej opiniotwórczymi portalami internetowymi i wydawnictwami branżowymi dla organizacji pozarządowych. Kooperacja ta ma na celu takie zaprojektowanie działań w ramach kampanii komunikacyjnej ERW 2011, aby docierały one zarówno do środowisk branżowych (m.in. organizacji pozarządowych, pracodawców, działaczy klubów sportowych itp.), jak i do ogółu społeczeństwa. Media pozarządowe są w tym procesie idealnym pośrednikiem – posiadają zarówno dogłębną znajomość problematyki wolontariatu i aktywności obywatelskiej, jak również *know-how* z dziedziny PR i komunikacji.

Przez całe obchody ERW 2011 w Polsce planowana jest kontynuacja współpracy z ww. grupami.

3. Krajowe Priorytety dla Roku

Zmierzenie się ze zidentyfikowanymi wyzwaniem dla rozwoju wolontariatu w Polsce wymaga skoordynowanych wysiłków nie tylko w 2011 r., ale także w perspektywie długofalowej. Dlatego też polski program prac nad *Krajowym Planem Działania dla Europejskiego Roku Wolontariatu 2011* w Polsce będzie obejmował działania, które wpisują się we wskazane poniżej trzy szerokie obszary priorytetowe, bezpośrednio korespondujące z czterema nadrzędnymi celami wyznaczonymi w Decyzji Rady.

Krajowe obszary priorytetowe

- **Promocja wartości wolontariatu i korzyści z niego płynących – kreowanie mody na wolontariat**

W świadomości społecznej należy stworzyć obraz wolontariatu jako trwałego elementu aktywności obywatelskiej, pozwalającego nie tylko na realizację potrzeby pomagania innym czy aktywnego uczestnictwa w życiu społeczności, ale także dającego nowe umiejętności,

⁸ w tym zwłaszcza: Kwartalnik III Sektor, portale internetowe: www.ngo.pl ; www.csinfo.pl ; www.e-wolontariat.pl

kompetencje, doświadczenie cenione na rynku pracy. Promowany będzie wolontariat w całej różnorodności jego form, jako aktywność dobra dla każdej grupy wiekowej i zawodowej.

Nacisk zostanie położony na promowanie *wolontariatu opartego na wiedzy i umiejętnościach wolontariuszy* – powinno się utrwalać świadomość, że wartość pracy wolontariusza nie sprowadza się do braku odpłatności za nią, ale wiąże się także z wiedzą, umiejętnościami i doświadczeniem, które wolontariusz wnosi, co jest szczególnie warte podkreślenia w kontekście wolontariatu pracowniczego.

Istotnym elementem działań będzie także promowanie nie tylko wolontariatu krajowego, ale także międzynarodowego.

- **Wzmocnienie organizatorów wolontariatu**

Długofalowym rezultatem wydarzeń ERW 2011 powinien być nie tylko wzrost *liczby* wolontariuszy, ale także poprawa jakości ich zaangażowania. Do osiągnięcia tego celu konieczne jest podjęcie działań na rzecz profesjonalizacji organizacji wspierających wolontariat.

Zostaną podjęte działania zmierzające do zwiększenia kompetencji *organizatorów wolontariatu*, przede wszystkim w zakresie zarządzania i motywowania wolontariuszy.

Angażowanie wolontariuszy powinno wiązać się z planowaniem i myśleniem strategicznym, aby doświadczenie wolontariackie było wartościowe zarówno dla wolontariusza, jak i korzystającej z jego wsparcia organizacji. Wolontariusze potrzebują jasnego określenia ich roli w organizacji, jak również informacji zwrotnej dotyczącej ich zaangażowania. Organizatorzy wolontariatu powinni mieć świadomość, że relacja, którą wolontariusz nawiązuje z organizacją powinna opierać się na zasadzie wzajemności. W zamian za poświęcony czas i kompetencje wolontariusz powinien mieć poczucie wartości swojej pracy, zdobywania nowych umiejętności, doświadczenia, jak również rozbudowania sieci kontaktów, tworzenia więzi ze współpracownikami, czynnego udziału w życiu organizacji.

W planowanym przez MPiPS konkursie na projekty organizacji pozarządowych wpisujących się w krajowe priorytety ERW 2011, prócz trzech komponentów związanych bezpośrednio ze strategią komunikacji, uwzględniony zostanie także Komponent IV, który dofinansuje wyłonione w drodze konkursu projekty wspierające organizatorów wolontariatu. Wsparcie organizatorów wolontariatu pozostaje kwestią kluczową już na poziomie priorytetów krajowych dla całego ERW 2011, tym bardziej zasadne wydaje się, aby zainteresowane podmioty mogły uzyskać dofinansowanie na realizowane przez siebie działania w tym właśnie obszarze.

Ważne jest także *ułatwienie wymiany wiedzy i doświadczeń* między koordynatorami wolontariatu w każdej dziedzinie (sportowy, hospicyjny, seniorów, osoby niepełnosprawne itp.), umożliwienie im korzystania z dobrych praktyk wypracowanych w kraju i zagranicą. Skala oraz różnorodność aktywności wolontariackiej oznacza, że bezpośrednio zarządzający wolontariuszami powinni mieć dostęp do sprawdzonych praktyk, także z innych państw członkowskich UE, które będą mogli zastosować w swej pracy. Informacja i wsparcie powinny być szeroko dostępne, aby każdy pracujący z wolontariuszami miał do nich dostęp. Docelowo wskazane byłoby kreowanie koordynatora wolontariatu, jako nowego zawodu, łączącego nowoczesne podejście do zarządzania, strategiczne myślenie oraz zaangażowanie społeczne.

Z drugiej strony organizatorom wolontariatu potrzebne jest wsparcie instytucjonalne i finansowe. Należy rozważyć w jaki sposób finansować koszty związane z wolontariatem, tak by mogły one uwalniać większą energię społeczną w postaci zaangażowania wolontariackiego.

Ważnym elementem wzmocnienia infrastruktury wolontariatu jest budowa **internetowej platformy wymiany informacji** o wszelkich aspektach wolontariatu, zarówno z perspektywy wolontariuszy, jak i organizatorów wolontariatu.

Dla zasilenia platformy w szeroką wiedzę na temat wszelkich aspektów wolontariatu niezbędne jest *zagregowanie i uzupełnienie dostępnych wyników badań* w tym obszarze.

- **Wzmocnienie systemowego podejścia do wolontariatu**

Jak już wspomniano, brak szerszych zapisów poświęconych rozwojowi wolontariatu w dokumentach o charakterze strategicznym jest jedną z przyczyn braku spójnego systemu podejścia do wolontariatu i jego rozwoju.

Ambicją Polski jest wykorzystanie szansy, jaką niesie ze sobą ERW 2011 oraz zbiegające się z nim w czasie Przewodnictwo Polski w Radzie UE, do podjęcia prac nad wzmocnieniem strategicznego podejścia do wolontariatu w naszym kraju.

Dla osiągnięcia tego długofalowego celu zostaną podjęte następujące działania:

- Przegląd przepisów prawnych dotyczących wolontariatu;
- Wprowadzenie problematyki wolontariatu w treści dokumentów strategicznych: m.in. dotyczących kapitału ludzkiego, społecznego, edukacji i rynku pracy;
- Analiza umiejscowienia wolontariatu w nauce i oświacie (prawo oświatowe, edukacja wolontariuszy, edukacja poprzez wolontariat, wykorzystanie systemu bolońskiego w edukacji wyższej - dodatkowe punkty za wolontariat) oraz w sporcie i kulturze;
- Zwiększanie wiedzy o możliwościach korzystania z wolontariatu wśród pracowników administracji publicznej;
- Zainicjowanie prac nad *Długofalową polityką w zakresie rozwoju wolontariatu w Polsce*.

Wszystkie działania w ww. obszarach priorytetowych obchodów ERW 2011 w Polsce będą podejmowane zarówno w perspektywie ogólnopolskiej, jak również z myślą o ich przydatności dla regionów oraz społeczności lokalnych.

Sz szczególnie dużą rolę będzie odgrywało tu także uwypuklenie międzynarodowego, europejskiego wymiaru aktywności, do czego Polska jest szczególnie zobowiązana z racji sprawowania Przewodnictwa w Radzie UE podczas ERW w 2011 r.

Działania w ramach obchodów Europejskiego Roku Wolontariatu 2011 w Polsce

Krajowy Plan Działania dla ERW 2011 w Polsce uwzględnia zarówno działania, które będą realizowane przez Krajowy Organ Koordynujący i finansowane bezpośrednio z grantu KE, jak i inicjatywy własne zgłoszone przez inne instytucje administracji publicznej oraz organizacje pozarządowe w drodze konsultacji i współpracy w ramach Międzysektorowego Zespołu Roboczego ds. ERW 2011. Połączenie działań realizowanych przez różne podmioty i finansowanych z różnych źródeł pozwala podjąć szersze, a zarazem bardziej sprofilowane działania w celu realizacji wyznaczonych priorytetów.

Działania finansowane z grantu Komisji Europejskiej

Lp.	Termin	Działanie	Podmiot odpowiedzialny	Opis
1.	II kwartał 2011 r.	Międzynarodowe seminarium „Prawna rzeczywistość funkcjonowania wolontariatu w Europie”	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Międzynarodowa konferencja lub seminarium, które dotyczyłoby prawnego aspektu funkcjonowania wolontariatu w poszczególnych państwach członkowskich Unii Europejskiej, a także w państwach Partnerstwa Wschodniego oraz krajach, które są na etapie negocjacji akcesyjnych z UE (m.in. Chorwacja, Islandia, Turcja).
2.	01 2011 r. -12.2011 r.	Kampania komunikacyjna ERW 2011 w Polsce	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej, Wykonawca wyłoniony w drodze przetargu	<p>Działania komunikacyjne całego wydarzenia w Polsce będą przebiegały wielotorowo:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Współpraca oraz uczestnictwo w wydarzeniach zaplanowanych przez Komisję Europejską; • Wspieranie i rozwój już istniejących w naszym kraju form upowszechniania wolontariatu (promocja dobrych praktyk, projekty partnerskie z organizacjami pozarządowymi, branżowe internetowe platformy informacyjne, publikacje), przede wszystkim przy wykorzystaniu mediów branżowych; • Wyłonienie w drodze przetargu wykonawcy zewnętrznego przygotowującego i wdrażającego ogólnopolską kampanię komunikacyjną, informującą społeczeństwo na temat realizowanego Europejskiego Roku Wolontariatu

				<p>popularyzującą różnorodne formy aktywności wolontariackiej (poprzez m.in. kampanię w nurcie <i>social media</i>, kampanię na nośnikach outdoorowych, materiały promocyjne, kampanię PR dla kluczowych wydarzeń w ramach Roku, seminaria i konferencje). Rolą KOK będzie sprawowanie nadzoru nad działaniami wyłonionego podmiotu oraz merytoryczna koordynacja podjętych inicjatyw. KOK zobowiąże ponadto wykonawcę zewnętrznego do udostępniania stworzonej przez siebie kreacji graficznej na potrzeby promocji ERW 2011 wszystkim podmiotom wskazanym przez KOK, celem zachowania spójności graficznej wszystkich materiałów promocyjnych powstałych w ramach ERW 2011.</p>
3.	09.2010 r.– 12.2011 r.	Konkurs na projekty organizacji pozarządowych wpisujące się w krajowe priorytety ERW 2011	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	<p>W ramach konkursu na projekty organizacji pozarządowych wpisujące się w krajowe priorytety ERW 2011, MPiPS przeznaczy pulę z grantu na sfinansowanie/ dofinansowanie najlepszych projektów. MPiPS przygotuje szczegółowe wytyczne konkursowe.</p>
4.	10.2010 r. – 12.2011 r.	Prowadzenie Sekretariatu obchodów ERW 2011 w Polsce	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	<p>MPiPS jako działanie zapewniające sprawną koordynację wszystkich działań przewidzianych w ramach ERW 2011 planuje powołanie 2 osobowego sekretariatu odpowiedzialnego za organizację prac KOK.</p>

5.	2011 r.	Zespół ds. Opracowania Długofalowej polityki w zakresie rozwoju wolontariatu w Polsce	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej z udziałem m.in. Pełnomocnika Rządu ds. Osób Niepełnosprawnych	Zespół będzie składał się z grupy ekspertów posiadających bogatą wiedzę i doświadczenie w dziedzinie wolontariatu. Zadaniem zespołu będą prace m.in. nad przygotowaniem założeń i rekomendacji oraz opracowania całościowego dokumentu stanowiącego długofalową politykę w zakresie rozwoju wolontariatu w Polsce.
6.	12.2011 r.	Monitoring i ewaluacja	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Zgodnie z wytycznymi Komisji Europejskiej oraz założeniami przyjętymi w <i>Krajowym Planie Działania dla ERW 2011</i> w Polsce działania zostaną poddane systematycznemu monitorowaniu oraz ewaluacji.

Poniżej znajduje się lista działań wpisujących się w cele ERW 2011 przewidzianych przez ministerstwa i organizacje pozarządowe współpracujące w ramach Międzysektorowego Zespołu Roboczego ds. Europejskiego Roku Wolontariatu 2011, utworzonego przy Ministerstwie Pracy i Polityki Społecznej jako Krajowym Organie Koordynującym dla ERW 2011. Działania te nie są finansowane z grantu Komisji Europejskiej.

Lp.	Termin	Działanie	Podmiot odpowiedzialny	Opis
1.	2010 oraz 2011 r.	Wsparcie wolontariatu w ramach krajowego Programu Operacyjnego Fundusz Inicjatyw Obywatelskich	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Ważnym instrumentem wsparcia wolontariatu w ramach PO FIO są kryteria strategiczne, których spełnienie oznacza przyznanie wnioskowi premii punktowej. W 2010 r. w związku z przygotowaniem do ERW 2011, I kryterium strategiczne, identyczne dla każdego z priorytetów PO FIO, premiuje projekty nastawione na rozwój wolontariatu. W planach MPiPS znajduje się uwzględnienie problematyki wolontariatu wśród kryteriów strategicznych PO FIO także w 2011 r.
2.	2010 r. oraz I połowa 2011 r.	Wsparcie organizacji pozarządowych w realizacji projektów związanych z	Ministerstwo Spraw Zagranicznych	W celu wsparcia organizacji pozarządowych w realizacji projektów związanych z przygotowaniem do Prezydencji Polski w Radzie UE i obchodami ERW

		<p>przygotowanie do Prezydencji i obchodami Roku Wolontariatu poprzez konkursy grantowe</p>	<p>2011, Ministerstwo Spraw Zagranicznych planuje w roku 2010 i w I półroczu 2011 ogłoszenie następujących konkursów grantowych:</p> <ul style="list-style-type: none"> - pierwszy konkurs, ogłoszony 23.07.2010 roku dotyczy projektów informacyjno edukacyjnych związanych z priorytetami informacyjnymi uzgodnionymi na 2010 r. przez Radę, Komisję Europejską i Parlament Europejski. Czyli następujących kwestii: <ul style="list-style-type: none"> • Traktat Lizboński w służbie obywateli. • Działania w dziedzinie klimatu i energii. • Wspieranie odnowy gospodarczej i aktywizacja nowych źródeł wzrostu. • Europejski Rok Walki z Ubóstwem i Wykluczeniem Społecznym 2010 (w tym także wolontariat w służbie Roku). <p>Pula środków na dotacje wynosi 200 000 euro. Projekty realizowane będą w okresie styczeń –maj 2011. Termin składania ofert – 27 sierpnia 2010.</p> <p>Drugi konkurs, przeznaczony dla organizacji pozarządowych, w tym organizacji prowadzących Regionalne Centra Informacji Europejskiej, który zostanie uruchomiony na jesieni br. Będzie dotyczył priorytetów Prezydencji Polski w Radzie UE. Projekty realizowane będą w I połowie 2011 r.</p> <p>W 2011 roku planowane jest także ogłoszenie konkursu otwartego dotyczącego priorytetów informacyjnych uzgodnionych przez instytucje europejskie na 2011 rok w tym działania związane z ERW 2011. Projekty z tego konkursu realizowane będą w II połowie 2011 roku.</p>
--	--	--	--

3.	06.2011 r.	Konferencja nt. rozwoju wolontariatu sportowego pt.: „Propagowanie wolontariatu i aktywnej postawy obywatelskiej przez sport”	Ministerstwo Sportu i Turystyki	Coroczna konferencja z cyklu „Wolontariat sportowy – szansą na rozwój aktywności i spójności społecznej”, poświęcona tematowi wolontariatu sportowego, z uwzględnieniem działań w zakresie przygotowań do organizacji finałowego turnieju Mistrzostw Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012™ oraz realizująca założenia strategii komunikacji dla ERW 2011 w Polsce dotyczące działań informacyjnych i promocyjnych w zakresie rozwoju wolontariatu.
4.	18-19.07.2011 r.	Spotkanie eksperckie poświęcone tematyce wolontariatu sportowego w krajach UE	Ministerstwo Sportu i Turystyki	W dniach 18 – 19 lipca 2011 r. we Wrocławiu odbędzie się Seminarium eksperckie nt. wolontariatu sportowego. W seminarium weźmie udział około 100 osób reprezentujących wszystkie państwa UE oraz Komisję Europejską, w której działa Grupa Robocza ds. sportowych organizacji Non profit. Celem Seminarium jest wymiana doświadczeń w zakresie rozwoju wolontariatu, w tym szkolenia liderów i wolontariuszy oraz opracowanie zaleceń dot. inicjowania nowych projektów europejskich oraz wykorzystywania dobrych praktyk.
5.	III kwartał 2011 r.	Konferencja „E-wolontariat”	Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej	Celem konferencji jest pokazanie E-wolontariatu jako innowacyjnego instrumentu realizacji celów społecznych oraz tworzenia i wzmacniania więzi społecznych na poziomie lokalnym.
6.	09.2011 r.	Konferencja ds. młodzieży dotycząca wspierania mobilności i wolontariatu młodzieży w wymiarze	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Konferencja młodzieżowa jest stałym punktem programu kraju sprawującego Prezydencję i wpisuje się w obowiązek prowadzenia przez Prezydencję usystematyzowanego dialogu z młodzieżą. Wyniki konferencji mają stanowić bazę do wypracowania dokumentu planowanego do przyjęcia

		globalnym		przez Radę w listopadzie 2011 r. z zakresu wspierania mobilności i wolontariatu młodych ludzi w wymiarze globalnym, co wpisuje się w priorytet nowych ram współpracy pod nazwą "młodzież i świat" - który został również zaproponowany przez Komisję w komunikacie "Inwestowanie w młodzież i mobilizowanie jej do działania" z 27 kwietnia 2009 r. Konferencji będzie towarzyszyć spotkanie Dyrektorów Generalnych ds. Młodzieży.
7.	09.2011 r.	Ogólnopolskie Forum Inicjatyw Pozarządowych	Stowarzyszenie na rzecz Forum Inicjatyw Pozarządowych, Ministerstwo Spraw Zagranicznych	Podczas Ogólnopolskiego Forum Inicjatyw Pozarządowych, co trzy lata następuje prezentacja polskich organizacji pozarządowych, odbywająca się na osi Traktu Królewskiego w Warszawie. W 2011 r. planowane jest poszerzenie tego wydarzenia o wymiar europejski, poprzez zaproszenie organizacji z innych państw członkowskich UE oraz z państw Partnerstwa Wschodniego. Wolontariat będzie jednym z tematów przewodnich tej inicjatywy.
8.	do 12.2011 r.	Opracowanie rezolucji/konkluzji Rady dot. wsparcia mobilności i wolontariatu młodzieży w wymiarze globalnym	Ministerstwo Edukacji Narodowej	Działanie na forum Grupy Roboczej ds. młodzieży we współpracy z Komitetem ds. Edukacji i Grupą Roboczą ds. polityki społecznej, i jej przyjęcie przez Radę EYC.
9.	12.2011 r.	Konferencja zamykająca ERW 2011	Komisja Europejska, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jako krajowy organ koordynujący, partnerzy	Podczas konferencji zamykającej nastąpi m.in. podsumowanie ERW 2011, przedstawienie planów na przyszłość oraz prezentacja wyników badania wolontariatu, przeprowadzonego przez GUS w I kwartale 2011 r.

10.	2011 r.	Badania nt. roli wolontariatu w instytucjach kultury	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Ekspertyza prezentująca dobre praktyki i doświadczenia krajów zaangażowanych w dziedzinie wolontariatu na rzecz kultury, uzupełniona o przekrój istniejących uwarunkowań i barier prawnych w tej dziedzinie.
11.	2011 r.	Organizacja cyklu szkoleń w instytucjach kultury, skierowanych do kadry zarządzającej	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Temat: możliwości włączenia wolontariatu do działalności placówek kulturalnych w kontekście korzyści społecznych płynących z udziału wolontariuszy w projektach kulturalnych (integracja społeczna, aktywizacja zawodowa, zapobieganie wykluczeniu społecznemu, rozwój społeczeństwa obywatelskiego, etc.).
12.	2011 r.	Zaangażowanie studentów oraz dzieci i młodzieży szkół artystycznych I i II stopnia w różne formy wolontariatu	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Działalność koncertowa i wystawiennicza studentów oraz dzieci i młodzieży szkół artystycznych I i II stopnia w środowisku lokalnym (szkoły artystyczne I i II stopnia są w wielu miastach i gminach jedynymi placówkami kulturalnymi); wymiana pomysłów i doświadczeń organizacyjnych na stronie internetowej m.in. Centrum Edukacji Artystycznej.
13.	2011 r.	Rozbudowa portalu Narodowego Centrum Kultury <i>Polskie regiony w europejskiej przestrzeni kulturowej</i>	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Rozbudowa portalu tematycznego o cykl informacyjny poświęcony wolontariatowi międzynarodowemu w sferze kultury (m.in. baza przykładów).
14.	2011 r.	Promocja inicjatyw typu „uniwersytet sztuki III wieku”	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	Promocja inicjatyw angażujących w działania wolontariackie czynnych zawodowo i emerytowanych nauczycieli akademickich, studentów uczelni artystycznych przy współpracy z samorządami, a także wykorzystujących zaangażowanie w proces kształcenia odbiorców sztuki i umożliwienie czynnego uczestnictwa w kulturze poprzez działania twórcze.

15.	2011 r.	Międzynarodowe Triennale Sztuk Graficznych im. Tadeusza Kulisiewicza w Warszawie IMPRINT	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	<p>IMPRINT to impreza artystyczna o charakterze niekomercyjnym. Zaprojektowana jako nowoczesna formuła interdyscyplinarnej prezentacji, gdzie przeglądowi grafiki towarzyszy konferencja na wybrany temat. Poprzednia edycja dotyczyła tematu: <i>Zderzenia cywilizacji</i>.</p> <p>Artyści prezentowani na wystawie MTSG IMPRINT poprzez swoją twórczość mogą zostać włączeni w obchody ERW 2011. Wystawione dzieła – grafiki z Kolekcji Grafiki Współczesnej Imprint, ofiarowane przez twórców z całego świata, zostaną wystawione na aukcji charytatywnej. Środki uzyskane ze sprzedaży dzieł zostaną przekazane na rzecz wybranej fundacji. Obecnie prowadzone są rozmowy z kilkoma fundacjami, które wyrażają chęć współpracy.</p>
16.	2011 r.	Przeprowadzenie dyskusji i wymiany dobrych praktyk podczas posiedzenia Komitetu ds. Kultury (lub konferencji tematycznej)	Ministerstwo Kultury i Dziedzictwa Narodowego	<p>Zakres: wykorzystanie wolontariatu w realizacji projektów kulturalnych współfinansowanych z funduszy europejskich, a także możliwości i barier prawnych uczestnictwa wolontariuszy w projektach kulturalnych w UE.</p>
17.	2011 r.	Inicjatywa powołania centrum wolontariuszy akademickich	Ministerstwo Sportu i Turystyki	<p>W ramach współpracy z organizacjami akademickimi planowana jest także inicjatywa powołania centrum wolontariuszy akademickich, w którym realizowany będzie program szkoleń wszechstronnie przygotowujących wolontariuszy do współpracy przy realizacji dużych imprez sportowych.</p>
18.	2011 r.	„Badanie pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym”	Główny Urząd Statystyczny (Dep. Badań Społecznych)	<p>Przeprowadzenie badania wolontariatu, pod nazwą „Badanie pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym”. Zostanie ono zrealizowane w I kwartale 2011 r. jako badanie modułowe do Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności. Metodologia Badania pracy niezarobkowej jest</p>

				<p>zgodna ze standardem opracowanym przez amerykański John Hopkins University we współpracy z Międzynarodową Organizacją Pracy (ILO). Metodologia ta została zaakceptowana przez KE a wdrożenie badania w krajach UE stanowi jeden z celów ERW 2011, Działanie to zostało określone jako Europejski Projekt Pomiaru Wolontariatu (The European Volunteer Measurement Project). Polska przeprowadzi badanie wolontariatu zgodnie z metodologią JHU/ILO jako pierwszy kraj członkowski UE. W marcu 2010 r. przeprowadzone zostało badanie pilotażowe. Badanie pracy niezarobkowej obejmuje wolontariat formalny, czyli świadczony w ramach działalności organizacji pozarządowych i innych instytucji, oraz nieformalny, obejmujący pomoc członkom rodziny (nie wchodzącym w skład gospodarstwa domowego osoby świadczącej pomoc), jak również pomoc dla przyjaciół, znajomych, sąsiadów a także osób nieznajomych. Podstawowe wyniki Badania pracy niezarobkowej zostaną udostępnione pod koniec 2011 r.</p>
19.	2010 oraz 2011 r.	Badania nt. Wolontariatu w organizacjach sportowych – stan obecny, rozwój, bariery	„Projekt Społeczny 2012”, Uniwersytet Warszawski	W ramach prac nad raportem o Kapitale Sportowym Polski przy współpracy z Ministerstwem Sportu i Turystyki oraz Grupy Wolontariat 2012 +.
20.	styczeń-grudzień 2011	Program Wolontariatu Kibiców	Fundacja Hospicyjna	Wolontariat i jego różne oblicza. Projekt realizowany wspólnie z klubami piłkarskimi jako innowacyjny program wolontariatu kibiców na rzecz polskich hospicjów oraz dzieci i rodzin osieroconych. Celem programu jest popularyzacja idei wolontariatu wśród różnych grup społecznych, pokazanie różnorodności form wolontariatu, zmiana wizerunku kibica piłkarskiego

				oraz połączenie różnych branż we wspólnych działaniach. Projekt w fazie przygotowań.
21.	styczeń 2011- grudzień 2012	Program Wolontariatu na rzecz Chorych na Przewlekłe Obturacyjne Choroby Płuc	Fundacja Hospicyjna	Wolontariat i zintegrowana opieka medyczno- społeczna. Projekt w fazie oceny w ramach POKL 7.2.1. w województwie pomorskim. Celem projektu jest wprowadzenie wolontariatu jako ogniwa zintegrowanej opieki medycznej, a co za tym idzie poprawa jakości opieki nad chorymi oraz obniżenie kosztów hospitalizacji chorych.
22.	01.02.2011 - 10.2011	Projekt "Sztuka możliwości"	Fundacja Hospicyjna	Wolontariat na rzecz Dzieci Osieroconych. Realizacja innowacyjnego projektu zajęć z szeroko rozumianej arteterapii dla Dzieci Osieroconych przy współdziałaniu w formie wolontariatu artystów, efektem końcowym projektu będzie przedstawienie z wykorzystaniem różnych form wyrazu artystycznego nt. wolontariatu przygotowane przez dzieci osierocone i artystów- dochód z przedstawienia zasili Fundusz Dzieci Osieroconych
23.	01.04.2011	Impreza integracyjna pt. „Spotkanie ze Sztuką” z okazji III urodzin PPPW „Centerko”.	Punkt Pośrednictwa Pracy Wolontarystycznej „Centerko”	Spotkanie przygotowane we współpracy w wolontariuszami PPPW, organizacjami korzystającymi z usług oraz zaprzyjaźnionych gości. Celem spotkania jest propagowanie dobrych praktyk wolontariatu poprzez ukazanie codziennej pracy i działań na polu artystyczno-kulturalnym. Każda organizacja, wraz z wolontariuszami zaprezentuje swoje dokonania w dowolnej formie, co w efekcie będzie miało na celu zachęcanie innych do działań społecznych oraz

				podziękowanie za dotychczasową współpracę.
24.	I połowa 2011 r.	Konferencja nt. wolontariatu międzynarodowego	Polska Narodowa Agencja dla programu "Młodzież w działaniu"	Konferencja będzie poświęcona wolontariatowi międzynarodowemu jako mniej znanej, ale coraz bardziej popularnej formie wolontariatu. W trakcie konferencji omówione zostaną różne formy wolontariatu międzynarodowego, zaprezentowane zostaną dobre praktyki instytucji zajmujących się wolontariatem międzynarodowym. Wydarzeniu towarzyszyć będą również wystawy projektów wolontariatu międzynarodowego.
25.	05.2011 r.	Promocja wolontariatu podczas Europejskiego Tygodnia Młodzieży	Polska Narodowa Agencja dla programu "Młodzież w działaniu"	Temat wolontariatu będzie obecny podczas Europejskiego Tygodnia Młodzieży, międzynarodowego wydarzenia organizowanego z inicjatywy Komisji Europejskiej w każdym państwie uczestniczącym w programie „Młodzież w działaniu”.
26.	2011 r.	Asystentura Comeniusa	Polska Narodowa Agencja dla programu „Uczenie się przez całe życie”	Promocja wartości wolontariatu w dłuższych mobilnościach w ramach Partnerskich Projektów Szkół.
	II połowa 2011 r.	eTwinning		Zorganizowanie konkursu na najciekawszy projekt o tematyce wolontariatu, wymianę przykładów dobrych praktyk, promowanie projektów o tematyce wolontariatu na polskim portalu etwinning.pl Celem tych działań ma być promowanie postaw wolontariackich wśród dzieci i młodzieży poprzez prezentowanie relacji (zdjęcia, filmy, prezentacje), dokumentujących działanie wolontariuszy w ich lokalnym środowisku, na rzecz lokalnej społeczności. Cele i wydarzenia Europejskiego Roku Wolontariatu będą przedstawiane na spotkaniach organizowanych przez regionalnych przedstawicieli eTwinning, w ramach ich obowiązków.

	II połowa 2011 r.	Polskie Biuro Eurydice		W odniesieniu do zagadnienia aktywnej postawy obywatelskiej Sieć Eurydice planuje aktualizację publikacji z 2004 roku dotyczącej edukacji obywatelskiej pt. <i>Citizenship Education</i> . Prace nad raportem rozpoczną się w ostatnim kwartale roku 2010, a publikacja będzie gotowa pod koniec roku 2011.
27.	07-12.2011 r.	Program Wolontariatu w MRR na okres Prezydencji RP w Radzie UE	Ministerstwo Rozwoju Regionalnego	Zaangażowanie wolontariuszy w działania resortu rozwoju regionalnego, związane ze sprawowaniem przez Rzeczpospolitą Polską Prezydencji w Radzie Unii Europejskiej (stworzenie wspierającego centrum informacyjnego i organizacyjnego Prezydencji, obsługiwanego przez wolontariuszy). Powyższe wydarzenie przyczyni się do popularyzowania idei wolontariatu w administracji państwowej.
28.	09.2011 r.	Seminarium "Mobilność w wolontariacie. Zjazd wolontariuszy"	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji	Seminarium połączone z happeningiem podkreślającym rolę mobilności w działaniach wolontariackich. Uczestnicy to byli i obecni wolontariusze Wolontariatu Europejskiego, przedstawiciele organizacji wolontariatu, media ogólnokrajowe, instytucje rządowe i samorządowe, organizacje pozarządowe.
29.	wrzesień-grudzień 2011	Kampania społeczna "Hospicjum to też życie"	Fundacja Hospicyjna	Różne oblicza wolontariatu, w ramach kampanii planowane są następujące działania: przeprowadzenie badań wolontariatu pod kątem jego zróżnicowania, kampania medialna dot. wolontariatu, koncert charytatywny na rzecz rozwoju wolontariatu, konferencja połączona z debatą nad wolontariatem w Polsce i Europie, wydanie publikacji tematycznych.
30.	05.12.2011	Dzień Wolontariusza	Punkt Pośrednictwa Pracy	Spotkanie połączone z Wieczorem Wigilijnym w Stowarzyszeniu „Pomost”. Podczas obchodów Dnia Wolontariusza podsumowana zostanie

			Wolontarystycznej „Centerko” przy Stowarzyszeniu „Pomost”.	praca wolontariuszy w 2011 r. wraz z wyróżnieniem najbardziej aktywnych wolontariuszy w br. Zaproszeni zostaną wszyscy wolontariusze współpracujący z PPPW, organizacje oraz goście specjaliści. Planowane jest również zorganizowanie konkursu dla wolontariuszy pt. „Wolontariat Wigilijny”. Przygotowana zostanie również prezentacja nt. ERW 2011.
31.	12.2011 r.	Konferencja - Wymiar Wschodni Wolontariatu: analiza doświadczeń wolontariatu międzynarodowego oraz jego wpływu na społeczności lokalne w kontekście przemian w regionie.	Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji	Konferencja służyć ma zebraniu doświadczeń różnych programów i organizacji wspierających działania wolontariackie w Krajach Europy Wschodniej i Kaukazu. Zaprezentowane zostaną wyniki badania, jakie pracownicy Narodowej Agencji Programu „Młodzież w działaniu” oraz Centrum Współpracy z Europą Wschodnią i Krajami Kaukazu SALTO zainicjowali we współpracy z ośrodkami uniwersyteckimi w Krajach EECA. Badania pokazują mają efekty mobilności wolontariackiej, ze szczególnym uwzględnieniem oddziaływania tych działań na społeczność lokalną, na uczestniczące organizacje i na rozwój indywidualnych kompetencji wolontariuszy. Projekt uwzględnia specyfikę współpracy z Krajami Europy Wschodniej i Kaukazu i skupia się na wzajemnej relacji pomiędzy transformacją systemową w tych krajach a mobilnością w ramach różnorodnych programów, głównie Programu „Młodzież w działaniu”. Efektem spotkania będzie zebranie doświadczeń związanych z mobilnością wolontariacką w jej wymiarze wschodnim i zwiększanie uznania dla wartości tego rodzaju doświadczeń w życiu młodych ludzi.
32.	do 12.2011 r. Gala – 06.12.2011 r.	Konkurs „Barwy europejskiego wolontariatu”, zakończony galą	Centrum Wolontariatu, udział Ministerstwa Spraw Zagranicznych	Konkurs jest ofertą o zasięgu międzynarodowym, która ma wymiar promocyjny - służy bowiem wyróżnieniu ciekawych sylwetek wolontariuszy na poziomie europejskim oraz w połączeniu z objęciem przez

				Polskę Prezydencji w Radzie UE – ma szansę wzmocnić i pokazać polski wolontariat szerokiemu gronu odbiorców.
33.	IV kwartał 2010 r.	Anglojęzyczna wersja strony e-wolontariat.pl	Fundacja Moje Stypendium	Źródło wiedzy o e-wolontariacie oraz baza projektów e-wolontariackich;
34.	2011r.	FORUM III WIEKU	Sądecki Uniwersytet Trzeciego Wieku	Celem FORUM III WIEKU jest zwrócenie uwagi na wyzwania, przed jakimi stoi świat, a w szczególności Europa w kontekście starzejącego się społeczeństwa oraz mobilizowanie ośrodków rządowych, samorządowych, niezależnych grup badawczo – naukowych, organizacji pozarządowych a także biznesu do wypracowywania rozwiązań systemowych odnoszących się do w/w zagadnienia.
35.	2011 r.	Zorganizowanie i przeprowadzenie 16 wojewódzkich spotkań nt. debaty o wolontariacie	Centrum Wolontariatu	Działanie ogólnopolskie. Debaty poprzedzone będą regionalnymi badaniami wolontariatu na danym terenie. Ta propozycja ma charakter głównie edukacyjny ale również i promocyjny.
36.	2011 r.	Cykl seminariów dotyczących znaczenia, rozwoju i przyszłości wolontariatu pracowniczego w Polsce	Fundacja PricewaterhouseCoopers "Podaruj siebie"	W ramach Europejskiego Roku Wolontariatu Fundacja PricewaterhouseCoopers "Podaruj siebie" razem z zaproszonymi partnerami (firmami które rozwijają wolontariat pracowniczy oraz organizacjami pozarządowymi, które współpracują z firmami w tym zakresie) zorganizuje i przeprowadzi cykl seminariów dotyczących znaczenia, rozwoju i przyszłości wolontariatu pracowniczego w Polsce. W ramach partnerstwa zostaną zaplanowane i przeprowadzone wspólne (firmy razem z organizacjami pozarządowymi) akcje wolontariatu

				pracowniczego.
37.	2011 r.	„Dobroczynca Roku” - konkurs dla organizacji i firm zaangażowanych społecznie.	Akademia Rozwoju Filantropii w Polsce	<p>Celem Konkursu o tytuł „Dobroczynca Roku” jest promocja idei społecznego zaangażowania firm oraz najlepszych przykładów społecznych projektów realizowanych przez przedsiębiorstwa, samodzielnie i we współpracy z organizacjami pozarządowymi. W tym roku po raz czternasty najbardziej aktywne społecznie firmy zostaną nagrodzone za szczególnie wyróżniające się działania z zakresu społecznego zaangażowania biznesu.</p> <p>W celu podkreślenia zmieniających się trendów w społecznej odpowiedzialności przedsiębiorstw i przedsiębiorców oraz znaczenia ERW 2011, konkurs promować będzie ideę wolontariatu pracowniczego. Służyć temu będzie nowa kategoria o nazwie „Wolontariat Pracowniczy”, która nagrodzi najlepszego organizatora wolontariatu pracowniczego w Polsce oraz podkreśli znaczenie pracy zespołowej oraz partnerstwa z lokalnymi organizacjami społecznymi.</p>
38.	2011 r.	Europejska edycja konkursu „Odkryj e-wolontariat”, otwarta na wszystkie kraje UE	Fundacja Moje Stypendium wraz z partnerami	<p>Formuła Konkursu, sprawdzona podczas organizacji jego polskich edycji, będzie stanowiła podstawę organizacji edycji ogólnoeuropejskiej. Do konkursu zgłaszać się będą organizatorzy wolontariatu internetowego ze wszystkich krajów UE, a miejscem jego realizacji będzie anglojęzyczna wersja portalu www.e-wolontariat.pl.</p>

39.	2011 r.	Promocja Europejskiego Roku Wolontariatu w programie telewizyjnym „Integracja”	Fundacja "Integracja" oraz Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Osób Niepełnosprawnych (współpraca)	Program w 2011 roku będzie kontynuacją emitowanego aktualnie raz w tygodniu 15-minutowego programu „na żywo” w Polsat News. W 2011 roku program z jednej strony będzie silnie promować ERW 2011, zaś z drugiej wpisywał się w nurt uwrażliwiania na ważne społecznie tematy.
40.	2011 r.	Proces konsultacji rekomendacji dotyczących wolontariatu sportowego. Cykliczne spotkania z przedstawicielami organizacji sportowych, mające na celu stworzenie planu działania na rzecz wzmocnienia wolontariatu sportowego w Polsce	Międzysektorowa Grupa Wolontariat Sportowy 2012+	Kontynuacja pracy Grupy Wolontariat Sportowy 2012+, która przygotowała dokument Rekomendacji dla Rozwoju Wolontariatu Sportowego . ERW 2011 będzie okresem intensywnych prac konsultacyjnych ze środowiskiem sportowym, które oprócz stworzenia dokumentu z planem działania, wypromują ideę wolontariatu sportowego, pokażą korzyści jakie z niego wynikają dla samych organizacji i przygotowują organizacje sportowe do podjęcia profesjonalnych działań na rzecz wolontariatu. Jednym z elementów procesu konsultacji będzie konferencja dotycząca wolontariatu sportowego organizowana przez Ministerstwo Sportu i Turystyki, dokładnie na rok przed rozpoczęciem UEFA EURO 2012.
41.	2011r.	Program Wolontariatu osób skazanych i opuszczających zakłady karne	Fundacja Hospicyjna	Wolontariat osób skazanych. Projekt przygotowywany w ramach konkursu Funduszu Inicjatyw Obywatelskich 2011 będzie kontynuacją a zarazem rozszerzeniem działań prowadzonych od wielu lat przez Fundację Hospicyjną. W ramach projektu osoby skazane oraz opuszczające zakłady karne będą objęte programem wolontariatu hospicyjnego, szkoleniami zawodowymi i wsparciem psychologicznym.

42.	2011 r.	Promocja wolontariatu międzynarodow ego	Stowarzyszenie "Jeden Świat"	<ul style="list-style-type: none"> - inauguracja obchodów ERW 2011 w Poznaniu - Międzynarodowy Kongres Service Civil International z udziałem przedstawicieli organizacji wolontariackich z ponad 50 krajów świata (1-5 grudnia 2010); - kampanię medialną "Pasja - Współpraca - Możliwości" promującą wolontariat międzynarodowy; - szereg krótko- i długoterminowych projektów wolontariackich w Polsce, z udziałem wolontariuszy z Polski i zagranicy (w tym wolontariat młodzieżowy, wolontariat osób z mniejszymi szansami, wolontariat pracowniczy).
-----	---------	--	---------------------------------	---

4. Najlepsze praktyki

4.1. Proces identyfikacji najlepszych praktyk

Identyfikacja najlepszych praktyk w dziedzinie wolontariatu zakłada dynamikę oraz otwartość procesu ich wyłaniania. Powstająca w ramach ERW 2011 strona internetowa, mająca na celu zebranie w jednym miejscu informacji na temat wypracowanych dotychczas rozwiązań w zakresie aktywizacji, rozwoju i koordynowania działań wolontariackich, przewiduje również identyfikowanie i gromadzenie doświadczeń i dobrych praktyk w zakresie wolontariatu – na poziomie nie tylko krajowym, ale także regionalnym i lokalnym. Za pośrednictwem powstającej strony internetowej ERW 2011 w Polsce podmioty pragnące zaprezentować własne doświadczenia i godne uwagi osiągnięcia w dziedzinie wolontariatu otrzymają sposobność zgłaszania swoich propozycji. Taki kanał komunikacji zapewnia ogólnodostępność i otwartość dla wszystkich zainteresowanych podmiotów. W celu uniknięcia ryzyka, iż informacja o możliwości prezentacji własnych działań nie dotrze do pewnej części potencjalnych beneficjentów, zgłoszenia będą mogły pochodzić również np. od instytucji odpowiedzialnych za obsługę projektów (m. in. jednostki wdrażające fundusze unijne, instytucje koordynujące konkursy grantowe w obszarze działań wolontariackich). Spójność działań w zakresie popularyzacji dobrych praktyk zostanie zapewniona poprzez komunikowanie i rozpowszechnianie wyłonionych zgłoszeń przy użyciu tej samej strony internetowej, a także witryny internetowej Krajowego Organu Koordynującego obchody ERW 2011. Informacja o powstającej bazie dobrych praktyk będzie rozpowszechniana wśród szerokiego grona organizacji i instytucji działających w Polsce. Zwieńczeniem obchodów ERW w 2011 roku w Polsce będzie m. in. publikacja Atlasu Dobrych Praktyk w dziedzinie wolontariatu, zawierająca zbiór wyłonionych w ciągu roku zgłoszeń.

Doświadczenia płynące z tak obranego procesu będą uwzględnione w długofalowej strategii polityki w zakresie rozwoju wolontariatu w Polsce i staną się podstawą do wdrożenia trwałej i kompleksowej procedury wyłaniania najlepszych praktyk także po zakończeniu obchodów ERW 2011.

4. 2. Ocena najlepszych praktyk

Decyzja o uznaniu określonego działania za dobrą praktykę nie wynika bezpośrednio z prostego porównania różnych działań, dlatego też konieczna jest bieżąca obserwacja i dokonywanie wyboru na podstawie przyjętych założeń, metod i kryteriów. W tym celu zakłada się aktywny udział Międzysektorowego Zespołu Roboczego ds. Europejskiego Roku Wolontariatu 2011, którego przedstawiciele opracują i przyjmą tryb, kryteria i metodę wyboru i oceny najlepszych praktyk w dziedzinie wolontariatu w Polsce. Tak wyłonione przykłady dobrych praktyk będą zamieszczane na stronie internetowej ERW 2011 oraz na stronie KOK, a następnie opublikowane w formie Atlasu Dobrych Praktyk na zakończenie obchodów ERW 2011 w Polsce. Proces identyfikacji i oceny dobrych praktyk w dziedzinie wolontariatu będzie kontynuowany także po zakończeniu ERW 2011.

5. Strategia komunikacji

5.1. Działania w ramach Europejskiego Roku Wolontariatu 2011

Cele strategiczne:

Strategia komunikacji Europejskiego Roku Wolontariatu 2011 w Polsce dotyczy szeroko rozumianych działań informacyjnych i promocyjnych prowadzonych w ramach obchodów Europejskiego Roku Wolontariatu w kontekście krajowym. Działania podejmowane w tym zakresie przez Polskę wpisują się w nadrzędne cele ERW 2011 przedstawione w Decyzji Rady Unii Europejskiej nr 2010/37/EC z dnia 27 listopada 2009 r. w sprawie Europejskiego Roku Wolontariatu Propagującego Aktywność Obywatelską, jak również służą realizacji krajowych priorytetów Roku Wolontariatu, pozostających w zgodzie z celami nadrzędnymi.

Celem strategicznym działań komunikacyjnych jest zatem wspieranie realizacji celów nadrzędnych ERW 2011 poprzez:

- podnoszenie oraz upowszechnianie rzetelnej i pełnej wiedzy o wolontariacie: jego specyfice, uwarunkowaniach, możliwościach zarówno wśród opinii publicznej jak i organizacji III sektora;
- kreowanie pozytywnego, atrakcyjnego wizerunku wolontariatu oraz wolontariusza;
- eksponowanie dobrych praktyk, wzorców, rozwiązań (także systemowych) w dziedzinie wolontariatu;
- rozbudzanie w obywatelach postaw *pro publico bono*.

Wszystkie działania przewidziane w Strategii Komunikacji posiadają jednak **wspólny podstawowy cel**, jakim jest poinformowanie możliwie najszerzej grupy odbiorców o obchodach ERW 2011. Zatem KOK pragnie dołożyć wszelkich starań zmierzających do właściwego rozpropagowania idei ERW 2011 w czasie trwania całej inicjatywy.

Grupy docelowe:

Strategia komunikacji wskazuje grupy docelowe, do których skierowane zostaną działania informacyjno-promocyjne. Do podstawowych grup odbiorców działań zalicza się przede wszystkim **ogół społeczeństwa** (bez szczególnych wskazań na zmienne społeczno-demograficzne, co wynika ze specyfiki wolontariatu, jako aktywności, którą może podjąć potencjalnie każdy obywatel), jednak ze szczególnym uwzględnieniem **młodzieży oraz osób starszych**.

Ponadto pośrednimi odbiorcami działań będą instytucje, organizacje oraz podmioty życia społecznego korzystające/ mogące potencjalnie skorzystać z aktywności wolontariackiej:

- organizacje pozarządowe, organizacje kościelne i związki wyznaniowe oraz inne podmioty sektora *non profit*;
- instytucje administracji publicznej na poziomie krajowym, regionalnym i lokalnym;
- podmioty sektora prywatnego, a więc firmy, korporacje, pracodawcy itp. w kontekście wolontariatu pracowniczego,

a także sami wolontariusze, aktualni oraz potencjalni.

Pośrednio przekaz komunikacyjny zostanie skierowany także do środowisk opiniotwórczych, decydentów oraz liderów opinii (artystów, przedstawicieli kościołów i związków wyznaniowych, sportowców, publicystów itp.), traktując jednak powyższe środowiska nie tyle jako grupę odbiorców komunikatu ERW 2011, ale raczej jako jego **multiplikatora**.

Wreszcie, szczególnym adresatem oraz multiplikatorem działań komunikacyjnych dotyczących wolontariatu **będą media (ogólnopolskie oraz regionalne)**.

Przekaz będzie w miarę możliwości zdywersyfikowany, dopasowany do odbiorcy, a zatem w swej istocie różnorodny. W tym celu zakłada się dopasowanie narzędzi oraz form dotarcia z przekazem komunikacyjnym do wszystkich grup odbiorców.

Dostosowanie działania/przekazu komunikacyjnego do podstawowych grup docelowych:

- **Ogół społeczeństwa** (na poziomie krajowym oraz regionalnym): kampania w Internecie, kampania outdoorowa, strona internetowa;
- **Młodzież**: kampania w nurcie *social media*, promocja w ramach wybranych festiwali ogólnopolskich, strona internetowa;
- **Osoby starsze**: kampania promocyjna skierowana bezpośrednio do osób starszych, działania z potencjalnymi partnerami takimi jak portal ops.pl, działania we współpracy z Uniwersytetami Trzeciego Wieku;
- **Media (ogólnopolskie, regionalne)**: warsztaty dla dziennikarzy o charakterze edukacyjnym, kampania kluczowych wydarzeń ERW 2011 w mediach, kampania komunikacyjna w mediach regionalnych.

Kluczowe przesłania i wartości:

- wolontariat jako potrzebna, wartościowa, atrakcyjna i prestiżowa forma aktywności obywatelskiej;
- przesłanie, że „każdy może być wolontariuszem” – upowszechnienie wolontariatu jako narzędzia włączania społecznego;
- potrzeba podniesienia świadomości opinii publicznej o znaczącej roli wolontariatu, zainicjowanie swego rodzaju „mody na wolontariat”;
- wolontariat jako aktywność budująca kapitał społeczny, wymiar więziotwórczy;
- wolontariat jako forma samorozwoju, podnoszenia poziomu umiejętności oraz zwiększanie atrakcyjności w kontekście kwalifikacji zawodowych i kompetencji społecznych (doświadczenie wolontariatu jako korzyść zarówno wolontariusza, jak i przyszłego pracodawcy);
- popularyzacja różnorodnych form aktywności obywatelskiej i zidentyfikowanie ich jako działalności wolontariackiej.

Koordinacja, współpraca, partnerzy:

1. Komisja Europejska.

Komisja Europejska we współpracy z wyłonioną przez siebie firmą zewnętrzną inicjuje kampanię promocyjną ERW 2011 w skali całej Europy. Kampania krajowa jest zgodna z działaniami przewidzianymi w kampanii europejskiej. Zestaw narzędzi komunikacyjnych zostanie udostępniony przez KE (do końca 2010 roku). Ponadto, w ramach kampanii promocyjnej, zostaną wyłonieni europejscy ambasadorowie ERW 2011, którzy jako znane osobowości udostępnią swój rozpoznawalny wizerunek na potrzeby kampanii.

2. Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej jako Krajowy Organ Koordynujący.

MPIPS jako Krajowy Organ Koordynujący dla Roku, zgodnie z Decyzją Rady UE, oparło swoje działania na ścisłej współpracy ze wszystkimi interesariuszami Roku. Planowane jest nawiązanie współpracy z Przedstawicielstwami KE w Krajach Członkowskich przy wdrażaniu krajowej strategii komunikacji.

Działania będą koordynowane przez KOK w celu zapewnienia ich komplementarności oraz zagwarantowania dotarcia, w miarę możliwości, do jak najszerszego grona odbiorców – opinii publicznej i społeczeństwa oraz poszczególnych grup społecznych, instytucji i organizacji pozarządowych.

KOK udostępni oficjalne logo i hasło ERW 2011 podmiotom zaangażowanym w realizację działań w ramach obchodów Roku.

Działania komunikacyjne całego wydarzenia w Polsce będą przebiegały wielopłaszczyznowo:

- Współpraca oraz uczestnictwo w wydarzeniach zaplanowanych przez Komisję Europejską;
- Wspieranie i rozwój już istniejących w naszym kraju form upowszechniania wolontariatu (konkursy dobrych praktyk, projekty partnerskie z organizacjami pozarządowymi, branżowe internetowe platformy informacyjne, publikacje), przede wszystkim przy wykorzystaniu mediów branżowych;

- Wyłonienie w drodze przetargu wykonawcy zewnętrznego przygotowującego i wdrażającego powszechną kampanię komunikacyjną, informującą społeczeństwo na temat realizowanego ERW 2011 oraz popularyzującą różnorodne formy wolontariatu (poprzez m.in. kampanię w nurcie *social media*, kampanię na nośnikach outdoorowych, materiały promocyjne, kampanię PR dla kluczowych wydarzeń w ramach Roku, seminaria i konferencje). Rolą KOK będzie sprawowanie nadzoru nad działaniami wyłonionego podmiotu oraz merytoryczna koordynacja podjętych inicjatyw. KOK zobowiąże ponadto wykonawcę zewnętrznego do udostępniania stworzonej przez siebie kreacji graficznej na potrzeby promocji ERW 2011 wszystkim podmiotom wskazanym przez KOK, celem zachowania spójności graficznej wszystkich materiałów promocyjnych powstałych w ramach ERW 2011.
- **Konkurs dla organizacji pozarządowych na działania w ramach ERW 2011.** W ramach ogłoszonego przez MPiPS otwartego konkursu ofert na działania promocyjne, wybrane komponenty tego konkursu zostaną włączone do realizacji ogólnej strategii komunikacyjnej ERW 2011, jako uzupełnienie działań prowadzonych przez wykonawcę zewnętrznego oraz samo MPiPS. W ramach **komponentu I**, w drodze otwartego konkursu ofert, zostanie wyłoniona organizacja pozarządowa, której zostanie zlecone przeprowadzenie kampanii komunikacyjnej w nurcie *social media*. Jest zasadne, aby działania w nurcie *social media* prowadził podmiot działający non profit, rozumiejący z natury rzeczy idee wolontariatu jako aktywności obywatelskiej, prowadzonej pro bono. Włączenie tego elementu kampanii komunikacyjnej w ręce organizacji pozarządowej jest podyktowane także uwzględnieniem specyfiki całości działań komunikacyjnych, nieposiadających celów o charakterze marketingowym, a odpowiadających raczej ideom kampanii społecznych. Wydaje się zatem, że organizacja pozarządowa, działająca w obszarze tzw. trzeciego sektora, jest podmiotem najwłaściwszym w stosunku do istoty całego zagadnienia.

W ramach konkursu przewidziano **komponent II**, który dotyczy prowadzenia kampanii komunikacyjnej w regionach. Zgodnie z zasadą pomocniczości, kampania komunikacyjna na poziomie województw zostanie zlecona podmiotom trzeciego sektora, które na ich obszarach prowadzą swoją działalność. Wynika to z celowości wykorzystania regionalnych sieci współpracy, które są zawiązywane w toku codziennej współpracy pomiędzy lokalnymi organizacjami pozarządowymi a innymi partnerami (np. regionalne media). W ramach każdego województwa, w ramach otwartego konkursu ofert, zostanie wyłoniona regionalna organizacja pozarządowa, która przeprowadzi działania komunikacyjne na swoim obszarze. Działania te będą w sposób oczywisty dopełnieniem działań kampanii outdoorowej, którą przeprowadzi wykonawca zewnętrzny w całej Polsce. W ten sposób regionalna organizacja pozarządowa stanie się wiodącym podmiotem w swoim regionie w zakresie działań promujących ERW 2011.

W ramach wspomnianego konkursu dla organizacji pozarządowych zostanie utworzony **III komponent**, przeznaczony na dofinansowanie projektów promujących wolontariat wśród osób starszych. Wydaje się bowiem zasadne, aby właśnie do tej grupy odbiorców skierować szczególne działania. Osoby, które są już nieaktywne zawodowo posiadają ogromne doświadczenie życiowe, umiejętności oraz wiedzę, a ponadto często także ogromny zapas do działania i sporo wolnego czasu. Wielu seniorów próbuje być aktywnych na forum społecznym, wielu jednak wciąż potrzebuje szczególnej zachęty do działania. Projekty w ramach tego komponentu będą dotyczyły sposobu włączenia oraz aktywizacji osób starszych w obszarze wolontariatu w ramach konkretnych rozwiązań.

Kluczowe działania:

- **Strona internetowa ERW 2011 w Polsce** – promocja i informowanie o ERW 2011 (promocja oficjalnego logo i hasła ERW 2011, cele, kalendarz wydarzeń – w ramach którego organizatorzy wydarzeń związanych z ERW 2011 będą mogli publikować informacje o swoich wydarzeniach, multimedialne materiały promocyjne, dokumenty i raporty z badań jako kompendium wiedzy o wolontariacie, sylwetki Ambasadorów EWR 2011 oraz sylwetki „zwykłych” wolontariuszy, linki tematyczne, skrzynka mailingowa/newsletter). Powstała strona posłuży jako podstawowa platforma informacji, promocji dobrych praktyk, pierwsze narzędzie promujące działania w ramach ERW 2011. Strona będzie graficznie spójna z pozostałymi narzędziami kampanii.
- **Kampania w Internecie, w tym: kampania w nurcie *social media***
Działania prowadzone dwutorowo: z jednej strony krótka, lecz intensywna kampania na wybranych portalach internetowych (w dwu odsłonach w styczniu, potem we wrześniu), z drugiej strony: prowadzenie stałych działań w ramach powołanych do życia profili ERW 2011 na wybranych portalach społecznościowych.
- **Kampania na nośnikach outdoorowych**
Równoległe do obu odsłon kampanii w Internecie realizowana będzie kampania na odpowiednio dobranych nośnikach reklamy zewnętrznej (billboardy, citylighty, reklama w środkach komunikacji miejskiej), w każdym województwie według ustaleń.
- **Kampania PR dla wybranych wydarzeń ERW 2011** (zapewnienie relacji prasowych i medialnych, notki prasowe, press releases), w tym w szczególności z następujących wydarzeń:
 - konferencja prasowa/ briefing prasowy inaugurujący obchody ERW 2011 w Polsce
 - seminarium „Prawna rzeczywistość funkcjonowania wolontariatu w Europie”, planowana na maj 2011 roku;
 - konferencja „Rola wolontariatu w XXI wieku w realizacji celów społecznych i integrowaniu społeczności lokalnych. E-wolontariat”.
 - promocja ERW 2011 w strefie NGO na Festiwalu OPENER, Festiwalu Przystanek Woodstock Kostrzyn n/Odrą (lipiec, lipiec/sierpień 2011), a także w ramach OFF Festival (Katowice, sierpień 2011).
 - pobyt pawilonu promującego ERW 2011 w ramach EYV Tour 2011;
 - konferencja zamykająca obchody ERW 2011 w Europie, planowana na grudzień 2011 w Warszawie.
- Powołanie i obsługa **Krajowego Komitetu Honorowego ERW 2011**.
- Wybór, wspólnie z partnerami pozarządowymi oraz resortowymi, **Ambasadora/Ambasadorów Roku**, którzy udzielają wizerunku, sprawują funkcje reprezentujące, biorą udział – w miarę możliwości - w kluczowych wydarzeniach.
- Wykorzystanie istniejących inicjatyw, takich jak np. **pozarządowe portale internetowe** (w szczególności portal branżowy ngo.pl, portal csrinfo.pl, portal e-wolontariat itp.);

pisma branżowe (np. Kwartalnik III Sektor), służące wymianie informacji, kontaktów, doświadczeń, dobrych praktyk, publikacji wydawnictw i informacji o wydarzeniach, skierowane w szczególności do organizacji pozarządowych, instytucji administracji publicznej, pracodawców i przedstawicieli nurtu CSR. Zakłada się wykorzystanie potencjału oraz kanałów tych środowisk celem dotarcia do innych podmiotów, wzajemne informowanie o bieżących wydarzeniach, itp.

- Zawiazane współpracy z **mediami lokalnymi** (promocja lokalnych inicjatyw ku szerszemu odbiorcy – wolontariat promowany jako „lokalny patriotyzm”, z drugiej strony przekaz propagujący wolontariat w lokalnych społecznościach, gdzie idea ta nie jest jeszcze dobrze rozpowszechniona). Promocja wybranych wydarzeń w ramach ERW 2011 w wybranych mediach lokalnych.
- Współpraca z instytucjami branżowymi oraz środowiskami, które z natury rzeczy staną się multiplikatorami działań komunikacyjnych (np. portal branżowy pomocy społecznej ops.pl);
- Projekt, druk oraz dystrybucja **materiałów drukowanych**, w tym zwłaszcza, ulotek, plakatów, broszur informacyjnych oraz gadżetów poświęconych zagadnieniom ERW 2011. Dystrybucja stała oraz przy okazji kluczowych wydarzeń w ramach Roku.
- **Stały monitoring mediów** pod kątem wybranych haseł powiązanych z ERW 2011;

5.2. Orientacyjny harmonogram działań

10.2010 - 12.2010	Wyłonienie w drodze przetargu podmiotu wdrażającego Strategie Komunikacji.
01.2011	Inauguracja działań komunikacyjnych, m.in. uruchomienie strony internetowej ERW 2011 w Polsce, pierwsza odsłona działań promocyjnych w Internecie, briefing prasowy.
01.2011 - 12.2011	Prowadzenie głównych działań komunikacyjnych ERW 2011.
17.01.2011 - 31.12.2011	I odsłona działań promocyjnych (kampania w Internecie, kampania outdoorowa, kampania outdoorowa w środkach transportu publicznego w 10 największych miastach Polski).
19.09.2011 - 30.09. 2011	II odsłona działań promocyjnych (kampania w Internecie, kampania outdoorowa, kampania outdoorowa w środkach transportu publicznego w 10 największych miastach Polski).
05.2011	konferencja „Prawna rzeczywistość funkcjonowania wolontariatu w Europie”.
07 - 08.2011	Kampania PR w ramach wybranych festiwali promujących ERW 2011.
29.08.2011 - 15.09.2011	Pobyty w Polsce pawilonu w ramach EYV Tour 2011.
12.2011	Konferencja zamykająca ERW 2011 w Europie – Warszawa (zorganizowana przez MPiPS jako KOK dla ERW 2011 we współpracy z Ministerstwem Spraw Zagranicznych).

03.01.2011 - 01.01.2012	Monitoring mediów.
01.-03.2012	Raportowanie działań związanych z komunikacją ERW 2011.

5.3. Oczekiwany wpływ i rezultaty

W rezultacie podjętych działań komunikacyjnych, w rozumieniu opisu pewnego stanu idealnego, oczekuje się, że:

- przynajmniej co dziesiąty Polak przyzna, że słyszał o wydarzeniu, jakim jest ERW 2011;
- wzrośnie świadomość ogółu społeczeństwa na tematy związane z obszarem wolontariatu, w tym zwłaszcza w grupie ludzi młodych oraz seniorów;
- wzrośnie zainteresowanie wolontariatem w społeczeństwie, w rozumieniu wzrostu liczby wolontariuszy (zwłaszcza świadczących pracę w instytucjach administracji publicznej oraz w sektorze pozarządowym);
- badani będą kojarzyć wolontariat z zajęciem ciekawym, modnym, atrakcyjnym;

Stopień osiągnięcia rezultatów podjętych działań komunikacyjnych zostanie określony w wyniku zleconych badań.

6. Po 2011

6.1. Oczekiwane rezultaty i wpływ długoterminowy (na ile to możliwe, rezultaty powinny być mierzalne)

Zakłada się, że działania podejmowane w ramach obchodów ERW 2011 przyniosą rezultaty nie tylko w bezpośrednim horyzoncie roku 2011, ale także w perspektywie długofalowej. Szeroko rozumiany potencjał wypracowany w wyniku realizacji wydarzeń oraz podjętych inicjatyw wokół ERW 2011 zostanie z pewnością wykorzystany w latach przyszłych, jako dobra praktyka lub fundament służący realizacji nowych przedsięwzięć. W tym sensie idee ERW 2011 zyskują swoją kontynuację w przyszłości, zaś same rezultaty – na poziomie krajowym, regionalnym oraz lokalnym, widoczne będą na długo po zakończeniu obchodów ERW 2011.

Poziom krajowy:

Do bezpośrednich rezultatów oczekiwanych po zakończeniu działań związanych z ERW 2011 zaliczyć należy w pierwszej kolejności spodziewany wzrost liczby wolontariuszy – osób, które swój czas, umiejętności oraz posiadany potencjał zechcą wykorzystać w szeroko pojętej pracy na rzecz dobra oraz pożytku innych. W istocie wszelkie działania podejmowane w ramach ERW 2011, w sposób bezpośredni lub pośredni, mają na celu rozbudzić w obywatelach chęć bycia wolontariuszem, bez względu na to, czy i w jaki sposób słowo „wolontariusz” jest przez nich zdefiniowane. Oczekujemy, że obchody ERW 2011 wpłyną nie tylko na wzrost świadomości oraz wiedzy na temat wolontariatu (w jego aspekcie prawnym czy obyczajowym) w społeczeństwie polskim, ale także istotnie wpłyną na ludzkie postawy oraz wybory, które

zaowocują w przyszłości zauważalnym wzrostem liczby wolontariuszy, czyli ludzi zaangażowanych na rzecz innych. W sposób szczególnie monitorowany będzie ewentualny wzrost liczby wolontariuszy w instytucjach administracji publicznej oraz w szeroko rozumianym trzecim sektorze.

Do trwałych rezultatów na poziomie krajowym zaliczyć należy także potencjał wiedzy, jaki zostanie nabyty w wyniku badań wolontariatu prowadzonych pod nazwą „*Badanie pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym*” przez Główny Urząd Statystyczny. Jest to badanie o charakterze modułowym w stosunku do Badania Aktywności Ekonomicznej Ludności (BAEL). Warto podkreślić, że Polska przeprowadzi badanie wolontariatu zgodnie z metodologią JHU/ILO jako pierwszy kraj członkowski UE. Szeroki obszar badawczy dostarczy wiedzy, która posłuży za bogaty materiał do dalszych analiz, które z kolei legną u podstaw wypracowania nowych rozwiązań w obszarze wolontariatu w przyszłości.

Rozpoczęte w roku 2011 prace nad *Długofalową polityką w obszarze wolontariatu* zyskują swoją kontynuację w roku 2012, a także w latach późniejszych. Działania podejmowane w ramach ERW 2011 przyniosą z pewnością rozwiązania oraz sugestie, które zostaną uwzględnione w planowaniu polityk publicznych w Polsce w latach kolejnych.

Oczekiwanym rezultatem na poziomie krajowym będzie z pewnością utworzenie strony internetowej ERW 2011. Planuje się kontynuację jej istnienia także po zakończeniu samych obchodów. Wynika to z faktu, że strona internetowa towarzysząca działaniom podejmowanym w ramach ERW 2011, oprócz swej podstawowej funkcji narzędzia promocji oraz komunikacji o ERW 2011, stanowić będzie także źródło wiedzy o wolontariacie jako takim. Mimo iż same działania ERW 2011 zostaną już zakończone, wciąż jak najbardziej aktualne pozostaną moduły dotyczące między innymi badań nt. wolontariatu czy prezentujące dobre praktyki w tym obszarze. KOK, w którego gestii leżeć będzie hosting strony po zakończeniu głównych obchodów ERW 2011, zapewni stałą aktualizację publikowanych na stronie materiałów oraz informacji w okresie, który uzna za optymalny.

Zakłada się również powstanie szeregu publikacji naukowych (opracowań, ekspertyz, broszur informacyjnych, poradników) oraz publicystycznych, które będą wynikiem różnych inicjatyw ERW 2011, a których dystrybucja z pewnością nie zakończy się wraz upływem 2011 roku. Spuścizna ta będzie dostępna przez kolejne lata dla wszelkich zainteresowanych podmiotów. Przewiduje się zainteresowanie oraz współpracę w tym zakresie ze środowiskami akademickimi, pozarządowymi, samorządowymi, czy wreszcie mediami. Powstałe publikacje przyczyniać się będą do wzrostu wiedzy nt. wolontariatu na długi czas od zakończenia ERW 2011. KOK dołoży wszelkich starań, aby powstałe opracowania zostały możliwie na jak najszerzą skalę wypromowane oraz rozdystrybuowane wśród obywateli oraz wszystkich zainteresowanych podmiotów.

Wreszcie, co niezwykle istotne, potencjał wypracowany w związku z ERW 2011 posłuży przyszłym ważnym inicjatywom, które będą realizowane w skali kraju. W pierwszej kolejności wspomnieć należy wkład, jaki ERW 2011 wnieść może do przygotowań oraz realizacji imprezy o charakterze międzynarodowym, jakim będą Mistrzostwa Europy w Piłce Nożnej UEFA EURO 2012TM, organizowane między innymi w Polsce. W ramach ERW 2011 szeroko propagowany będzie wolontariat w sporcie, także ten związany bezpośrednio z Mistrzostwami. ERW 2011 podkreśla znaczenie wolontariatu sportowego i szeroko w swoim planie działań uwzględni

wszelkie tego typu inicjatywy. Z pewnością dobry plon tych działań zostanie zebrany w roku 2012, gdy zainteresowanie Mistrzostwami osiągnie swoje apogeum.

Olbrzymi potencjał w obszarze organizacyjnym oraz merytorycznym zostanie przekazany, jako dobra praktyka, podmiotom odpowiedzialnym za realizację Europejskiego Roku Aktywnego Starzenia się i Solidarności Międzypokoleniowej (European Year for Active Ageing and Intergenerational Solidarity), planowanego przez Komisję Europejską na rok 2012. Zakres tematyczny zarówno ERW 2011 jak i Roku kolejnego jest na tyle tematycznie bliski, że z pewnością wiele inicjatyw zapoczątkowanych w roku 2011 będzie, ze swej natury, kontynuowanych w przyszłości.

Poziom regionalny i lokalny:

Działania podejmowane w ramach ERW 2011, z założenia, posiadają swoje silne zakorzenienie na poziomie regionów oraz społeczności lokalnych. KOK jako podmiot koordynujący przedsięwzięcia podejmowane przez partnerów na obszarze całego kraju podkreśla znaczenie inicjatyw regionalnych, oddolnych, uwzględniających specyfikę oraz możliwości danego regionu. Choć trudno w chwili obecnej przewidzieć na ile poszczególne wspólnoty lokalne będą kontynuować swoje inicjatywy, rozpoczęte w roku 2011, tym niemniej KOK, przekazując podmiotom regionalnym i lokalnym realizację poszczególnych zadań, dąży do zainicjowania i tworzenia warunków budowania przez owe podmioty lokalnych sieci partnerstw, porozumień – o charakterze formalnym lub nieformalnym – tak, aby dane zadanie zostało zrealizowane na zasadach realnej współpracy pomiędzy owymi podmiotami. Mowa tu zwłaszcza o potencjalnej współpracy pomiędzy lokalnymi organizacjami, mediami regionalnymi, lokalnym biznesem itp. Nawet bowiem przy założeniu, że tego typu współpraca będzie inicjatywą jedynie okresową, podjętą wyłącznie na potrzeby realizacji zadania, to nawet wówczas działania te przyczynią się do budowy swego rodzaju kapitału społecznego, który z pewnością zaowocuje w przyszłości. Doświadczenie jednak wskazuje, że wiele z tego typu inicjatyw przetrwa w przyszłości, zaś raz przetarte szlaki komunikacji oraz dobre przykłady współpracy staną się zachętą do dalszych działań. W tym sensie trwałym rezultatem po zakończeniu obchodów ERW 2011, będzie bez wątpienia wzrost kapitału społecznego we wspólnotach lokalnych, co przyczyni się niewątpliwie do wzmocnienia społeczeństwa obywatelskiego.

6.2. Dalsze kroki

Planuje się kontynuację „*Badania pracy niezarobkowej poza gospodarstwem domowym*”, prowadzonego przez Główny Urząd Statystyczny w I kwartale 2011 r., jako badania cyklicznego (co 4 lata).

Kontynuowane będzie także cykliczne monitorowanie ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, uwzględniające zagadnienia bezpośrednio związane z wolontariatem w Polsce.

Oczekuje się, że powstała w ramach działań ERW 2011 *Długofalowa polityka w zakresie rozwoju wolontariatu w Polsce* przyniesie szereg wytycznych i rekomendacji, które będą uwzględniane w planowaniu polityk publicznych w Polsce w latach kolejnych.

7. Monitoring i sprawozdawczość

7.1. Monitoring

KOK będzie prowadził monitorowanie działań w ramach ERW 2011 w Polsce zgodnie ze standardami i wymogami stawianymi w tym zakresie przez UE.

Pierwszym obszarem monitorowania i ewaluacji będą dotacje przyznawane w ramach konkursu o zasięgu krajowym, ogłoszonego przez KOK i finansowanego ze środków Komisji Europejskiej (KE).

Wyniki konkursu zostaną zamieszczone na stronie internetowej ERW 2011 w Polsce oraz na stronie KOK. Podmioty, które uzyskają dotację w ramach konkursu ogłoszonego przez KOK będą zobowiązane do złożenia sprawozdania z wykonywanych działań. Sprawozdania te zostaną następnie przeanalizowane i ocenione przez niezależnego eksperta zaangażowanego przez KOK. Na podstawie uzyskanych dokumentów KOK przedstawi KE ostateczny raport z realizacji konkursu grantowego w ramach obchodów ERW 2011 w Polsce. Beneficjenci korzystający ze środków finansowych UE zobowiązani będą także zachować do dyspozycji KE wszelkie dokumenty poświadczające wydatki związane z realizacją projektu. Ponadto w trakcie realizacji projektów dofinansowanych w ramach konkursu w siedzibach podmiotu realizującego projekt przeprowadzone zostaną kontrole realizacji wybranych projektów, przy czym łączna wartość kontrolowanych projektów będzie stanowiła co najmniej 5% całości puli przeznaczanej na konkurs.

Drugim obszarem monitorowania i ewaluacji będzie krajowa kampania komunikacyjna, realizowana przez wyłonionego w trybie przetargu Wykonawcę. Wykonawca zobowiązany będzie do bieżącego informowania KOK o stanie realizacji kampanii, a następnie po jej zakończeniu do przedstawienia szczegółowego raportu z realizacji kampanii.

Trzecim obszarem monitorowania i ewaluacji będą działania i projekty objęte wspólnym logo ERW 2011 oraz patronatem KOK. Podmioty realizujące będą zobowiązane do przedstawienia KOK sprawozdań, opisujących między innymi efekty merytoryczne projektu, po zakończeniu realizacji działania.

Raportowanie do KE wyników monitoringu odbędzie się w formie dwóch sprawozdań: okresowego oraz końcowego, które będzie obejmowało także wyniki ewaluacji końcowej obchodów ERW 2011 w Polsce.

7.2. Mechanizmy ewaluacji

Końcowa ocena realizowanych w ramach ERW 2011 działań będzie miała charakter ewaluacji ex-post. Opierać się będzie głównie na analizie i ocenie materiałów pozyskanych w trakcie realizacji obchodów ERW 2011 w Polsce, takich jak: sprawozdania z realizacji projektów dofinansowanych w konkursie, wyników oceny sprawozdań przez ekspertów oraz wyników kontroli, informacji i raportu z przeprowadzenia kampanii komunikacyjnej przez wyłonionego w drodze przetargu Wykonawcę, raportów z działań objętych wspólnym logo ERW 2011 i patronatem KOK. Analizie i ocenie poddane zostaną także pozostałe dokumenty i materiały powstałe podczas projektów badawczych, konferencji, seminariów oraz prac grup eksperckich i Komitetu Honorowego ERW 2011.

Uzupełnieniem mechanizmu ewaluacji będzie, zlecone przez KOK po zakończeniu obchodów ERW 2011 w Polsce, badanie opinii społecznej, mające na celu ocenę skuteczności działań

39

prowadzonych w ramach ERW 2011, ze szczególnym uwzględnieniem skuteczności kampanii komunikacyjnej.